

Bijlage 2 - Inventarislijst

Nr.	Document	Beoordeling	WOO	Afzender	Ontvanger
1	Nota 28 oktober 2020 stasBZK lijn RVB gronden en Tulip	Deels openbaar	5.1.2 e 5.1.2 i	RVB	Stas BZK
2	Nota 5 nov 2020 akkoord mBZK op brieven EZK	Deels openbaar	5.1.2 e	DGBWR	Min BZK
3	Bijlage brf EZK aan prov Flevoland	Reeds openbaar via https://www.rijksoverheid.nl/documenten/wob-verzoeken/2021/11/02/besluit-op-wob-verzoek-over-datacentra-in-gemeente-hollands-kroon stuk nr 18a		EZK	Provincie Flevoland
4	Bijlage brf EZK aan gemeente Zeewolde	Reeds openbaar via https://www.rijksoverheid.nl/documenten/wob-verzoeken/2021/11/02/besluit-op-wob-verzoek-over-datacentra-in-gemeente-hollands-kroon stuk nr 18a		EZK	Gemeente Zeewolde
5	Nota afstemming datacenter Zeewolde incl opm stas BZK 16 nov 2020	Deels openbaar	5.1.2 e	DGBWR	Min BZK Stas BZK Min BZK
6	Nota 10 dec 2020 stand v zaken Tulip	Deels openbaar	5.1.2 e	DGBWR	Min BZK Stas BZK
7	Nota 21 jan 2021 over brf EZK aan TK	Deels openbaar	5.1.2 e	DGBWR	Min BZK Stas BZK
8	Brf prov Fle aan min EZK 11 dec 2020	Reeds openbaar via https://www.rijksoverheid.nl/documenten/wob-verzoeken/2021/11/02/besluit-op-wob-verzoek-over-datacentra-in-gemeente-hollands-kroon stuk nr 19a		Prov Flv	Min EZK
9	Ambtelijke mail EZK 11 jan 2021 over impact Tulip op eventueel 4 ^e cluster	Deels openbaar	5.1.2e	EZK	BZK
10	Nota 18 feb 2021 over brf EZK aan TK	Openbaar		DGBWR	Min BZK
11	Conceptbrief min EZK	Niet openbaar	5.1.2 i 5.2.1		

12	Brf min EZK 24 maart 2021, mede namens BZK, aan TK over vestiging van datacenters in relatie tot energie.	Reeds openbaar via https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/03/24/kamerbrief-over-vestiging-van-datacenters-in-relatie-tot-energie		EZK	TK
13	Nota v 11 maart 2021 voorbereiding BO 19 mrt	Deels openbaar	5.1.2e 5.1.2 i Deel valt buiten reikwijdte Woo-verzoek	DGBWR	Min BZK Stas BZK
14	Nota 1 april 2021 uitstelbrf kamervragen V Dijk	Deels openbaar	5.1.2e	DGBWR	Min BZK
15	Uitstelbrief 6 april 2021	Reeds openbaar via https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/04/06/uitstel-beantwoording-kamervragen-over-ingrijpen-provincie-bij-datacenter-middenmeer		BZK	TK
16	Nota 15 april 2021 antw kamervragen V Dijk	Deels openbaar	5.1.2e	DGBWR	Min BZK
17	Antwoorden kamervragen V Dijk	Reeds openbaar via https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/04/21/beantwoording-kamervragen-over-het-bericht-dat-de-provincie-ingrijpt-bij-datacenter-middenmeer		BZK	TK
18	Nota 6 juli 2021 over oplegnota en rapportages CRa tbv BWO 8 juli MIN BZK	Deels openbaar	5.1.2 e 5.1.2 i Deel valt buiten reikwijdte Woo-verzoek	DGBWR	Min BZK Stas BZK
19	Nota 6 juli 2021 over oplegnota en rapportages CRa tbv BWO 8 juli Stas BZK	Deels openbaar	5.1.2 e 5.1.2 i Deel valt buiten reikwijdte Woo-verzoek	DGBWR	Min BZK Stas BZK
20	Bijlage oplegnota bewindspersonen BZK, LNV en EZK	Deels openbaar	5.1.2 e 5.1.2 i Deel valt buiten	BZK	BZK, LNV, EZK

			reikwijdte Woo-verzoek		
21	Bijlage notitie anticiperen op toekomstige situaties	Openbaar	Deel valt buiten reikwijdte Woo-verzoek	BZK	BZK
22	Bijlage eindrapportage onderzoeken	Deels openbaar	5.1.2 e 5.1.2 i Deel valt buiten reikwijdte Woo-verzoek	RVB	BZK, LNV, EZK
23	Bijlage CRa Sturen op meervoudige doelen	Reeds openbaar via https://www.collegevanrijksadviseurs.nl/adviezen-publicaties/publicatie/2021/08/31/advies-zonnepark-in-de-noordoostpolder			
24	Bijlage CRa Leren van een datacenter in Zeewolde	Reeds openbaar via https://www.collegevanrijksadviseurs.nl/adviezen-publicaties/publicatie/2021/08/31/advies-datacentrum-zeewolde			
25	Bijlage Reactie provincie Flevoland en gemeente Zeewolde op CRa adviezen	Reeds openbaar via https://www.rijksoverheid.nl/documenten/wob-verzoeken/2022/04/12/besluit-op-wob-verzoek-over-plannen-datacenter-zeewolde Document nr 5b			
26	Nota 14 juli 2021 over uitgaande brieven NO Polder en Zeewolde Min	Deels openbaar	5.1.2 e Deel valt buiten reikwijdte Woo-verzoek	DGBRW	Min BZK Stas BZK
27	Nota 14 juli 2021 over uitgaande brieven NO Polder en Zeewolde Stas	Deels openbaar	5.1.2 e Deel valt buiten reikwijdte Woo-verzoek	DGBRW	Min BZK Stas BZK
28	Brief 8 augustus aan gemeente Zeewolde	Reeds openbaar via		RVB/BZK	Gemeente Zeewolde

		https://www.rijksoverheid.nl/documenten/wob-verzoeken/2022/04/12/besluit-op-wob-verzoek-over-plannen-datacenter-zeewolde Document nr 1			
29	Brief 8 augustus aan provincie Flevoland	Reeds openbaar via https://www.rijksoverheid.nl/documenten/wob-verzoeken/2022/04/12/besluit-op-wob-verzoek-over-plannen-datacenter-zeewolde Document nr 2		RVB/BZK	Provincie Flevoland
30	Nota 9 dec 2021 over motie Grinwis incl akk min BZK	Deels openbaar	5.1.2 e 5.1.2 i	DGBRW	Stas BZK, cc min BZK
31	Motie Grinwis 9 dec 2021	Reeds openbaar via https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2021Z22952&did=2021D48732		TK	Kabinet
32	Reactie stas BZK 13 dec 2021 op motie	Reeds openbaar via https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/12/13/kamerbrief-inzake-verkoop-gronden-behoeve-van-het-datacenter-in-zeewolde			

Nr. 1

Rijksvastgoedbedrijf
Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Rijksvastgoedbedrijf
Directie Transacties &
Projecten
Afdeling Projecten 1
Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 16169
2500 BD Den Haag
www.rijksvastgoedbedrijf.nl

Contactpersoon

5.1.2e

5.1.2e

Datum

28 oktober 2020

Kenmerk

4010000635

nota

Lijnparaaf directeur

5.1.2e

Medeparaaf

5.1.2e

Medeparaaf

5.1.2e

Aanleiding/probleemstelling

Onder de codenaam 'Tulip' wordt de ontwikkeling van een groot Amerikaans hyperscale datacenter (166 ha) voorbereid in Zeewolde. Dit initiatief is deels gepland op rijksgronden (84 ha), die het RVB in langdurige pacht heeft uitgegeven voor agrarisch gebruik.

De gemeente Zeewolde is bevoegd gezag en ziet het datacenter heel graag komen, gesteund door provincie Flevoland en het Netherlands Foreign Investment Agency (NFIA; uitvoeringsorganisatie van EZK). De gemeente is de procedure tot wijziging van het bestemmingsplan gestart en heeft aan het RVB gevraagd naar mogelijkheden van grondverwerving. De berichtgeving over datacenters in Nederland is - negatief - kritisch¹. Daarnaast ligt ontpachten gevoelig bij LNV, dat in de Flevopolder druk op de agrarische gronden en gronden voor klimaatadaptatie en klimaatbeleid ziet ontstaan. Dit vanwege energie op land, woningbouw en andere ruimtelijke claims. In de NOVI is het beleid voor datacenters opgenomen. 'Vestiging van hyperscale datacenters kan op locaties waar veel aanbod is van (hernieuwbare) elektriciteit, waar aansluiting op het elektriciteitsnetwerk kan worden geboden en waar ruimte minder schaars is. De voorkeur gaat uit naar vestiging in de randen van Nederland, zoals op de bestaande locaties Eemshaven en Middenmeer'.

Zeewolde voldoet evident niet aan deze voorkeur. Of aan de voorwaarde van voldoende duurzame energie en aansluiting op het elektriciteitsnetwerk mogelijk kan worden voldaan, wordt nu nog gecheckt door EZK. In de NOVI is voor dit beleidsonderdeel echter niet gekozen voor juridische afdwingbaarheid richting decentrale overheden. Juridische stappen tegen deze bestemmingsplanherziening

¹ Zie bijvoorbeeld berichtgeving over de Wieringermeer, Energieverbruik door datacenters en de 'verdozing' van Nederland vanuit ARBM en RO.

Directeur-generaal Rijksvastgoedbedrijf

5.1.2e

Mr. Drs. A.W. H. Bertram

liggen daarom niet in de rede. Gezien de invloed, lobby en haast van de (onbekende Amerikaanse) initiatiefnemer, gezien de tegenstrijdige nationale en regionale belangen en gezien de actuele media-aandacht voor datacenters kan deze casus politiek opspelen.

Advies/acties

5.1.2.i

- Ten aanzien van LNV: aanbieden aan LNV om op verzoek van LNV als RVB elders agrarische gronden aan te kopen. Dit ter compensatie van landbouwareaal dat als gevolg van deze specifieke casus verdwijnt, dan wel eventueel ook ter compensatie van toekomstige ruimtelijke inpassingen, zal verdwijnen.

Advies/beslispunt 5.1.2.i

5.1.2.i

Betrokken BZK onderdelen
DGBRW, Directie Nationale Omgevingsvisie

Toelichting

De gemeente Zeewolde is voornemens om het bedrijventerrein Trekkersveld uit te breiden ten behoeve van de vestiging van een Amerikaans hyperscale datacenter (166 ha – gelijk aan circa 248 voetbalvelden). Dit omvangrijke initiatief onder de codenaam 'Tulip' is voor circa de helft voorzien op rijksgrond. Recent heeft de gemeente Zeewolde een zogeheten voorkeursrecht op grond van de Wet voorkeursrecht gemeenten gevestigd op de betreffende drie percelen rijksgrond (totaal 84 ha). Deze percelen zijn thans door het RVB in langdurige pacht uitgegeven ten behoeve van agrarisch gebruik.

De gemeente is gestart met de voorbereiding van het bestemmingsplan en brengt dit volgens planning in april 2021 in procedure. Als gevolg hiervan komt de positie

5.1.2.i

² De wet voorkeursrecht gemeenten (WVG) is bedoeld om gemeenten een betere uitgangspositie te geven op de grondmarkt. De wet beoogt de gemeenten een middel in handen te geven om te voorkomen dat er door grondelgenaren en projectontwikkelaars wordt gespeculeerd in de aanloop naar nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.

Datum
28 oktober 2020

5.1.2.i

Politieke context

De politieke gevoeligheid is gelegen in het feit dat de vestiging van een hyperscale datacentrum in Zeewolde in strijd is met de beleidsvoorkeur van de NOVI, maar dat in de NOVI er ook voor is gekozen om deze voorkeur niet juridisch bindend te laten zijn. Juridische stappen tegen deze bestemmingsplanherziening liggen daarom niet in de rede. Het ligt ook niet in de

5.1.2.i

Een actieve rol door het RVB is in verband met de strijdigheid met beleidsvoorkeur in de NOVI ook vreemd. Het is aan de beleidsonderdelen en dus aan de Ministers van EZK en BZK om te overwegen of en zo ja welke beleidsinterventies (ambtelijk en eventueel bestuurlijk overleg) wenselijk zijn om de gemeente Zeewolde en/of de provincie Flevoland op andere gedachten te brengen. Over de te nemen acties wordt u nader geadviseerd zodra EZK heeft uitgezocht of op de voorgenomen locatie afdoende aanbod is van hernieuwbare elektriciteit en er een adequate aansluiting op het elektriciteitsnetwerk kan worden gerealiseerd. Voorshands wordt ingeschat dat deze aspecten doorslaggevend zijn voor eventuele beleidsinterventies. Een en ander heeft tot die tijd geen gevolgen voor dit advies.

Vanuit LNV perspectief gaat goede, vruchtbare, landbouwgrond verloren. Dit is opnieuw een geval waarin landbouw moet wijken voor andere functies. Bovendien lijken er in de nabijheid van het voorziene datacentrum ambities te zijn voor een locatie van een hyperconnectiviteitshub voor datacentra te Almere/Zeewolde ten behoeve van de Metropool Regio Amsterdam.

5.1.2.i

*Wat stelt de NOVI
voor als deze autonome
-me bestemming kennelijk
niet invloed kan
worden?*

*Geaus gezamenlijk
PO met MBZK.*

TER BESLUITVORMING

Aan

de Minister

DGBRW

Contactpersoon

T

Datum

5 november 2020

Kenmerk

2020-0000647659

Bijlage(n)

2

Samengewerkt met

ministere van Economische
Zaken en Klimaat

nota

Datacenter Tulip Zeewolde

Aanleiding/advies/actie

Uw instemming met twee brieven van de minister van EZK die mede namens u (als coördinerend bewindspersoon NOVI) aan de provincie Flevoland en de gemeente Zeewolde gestuurd worden over een groot datacenter aldaar.

Kern

Met de brieven aan Flevoland en Zeewolde wordt aangegeven dat:

- De voorgenomen vestiging van een hyperscale datacenter (codenaam Tulip) in Zeewolde niet overeenkomt met de rijksvoorkeur volgens de NOVI. Dit type ziet het Rijk liever gevestigd aan de rand van Nederland, bv de bestaande locaties Middenmeer en/of Eemshaven.
- De afweging en het besluit tot vestiging van bedrijven (en dus ook datacenters) primair een verantwoordelijkheid is van decentrale overheden waarbij meerdere overwegingen een rol (kunnen) spelen.
- De aansluiting op het elektriciteitsnet via een door 'Tulip' te betalen innovatief onderstation volgens de minister van EZK mogelijk is, en dat hij daar vanuit zijn portefeuille geen onoverkomelijke problemen voor ziet.
- Meer informatie gewenst is over de mogelijkheden om (datacenter) restwarmte te benutten voor andere functies.
- De vestiging van 'Tulip' mogelijk haar schaduw vooruitwerpt op de eventuele vestiging van een nieuw datacentercluster (niet per se Zeewolde) waar in kader van de Verstedelijkingsstrategie Metropool Regio Amsterdam sprake van is.

In de brief vraagt het Rijk of de provincie Flevoland en gemeente Zeewolde nog steeds belang hechten aan de vestiging van 'Tulip'. Indien zij in hun afweging een volmondig 'ja' geven op de vestiging van dit datacenter, dan zal de minister van EZK TenneT en Liander vragen om de samenwerking aan te gaan met 'Tulip' bij de bouw van een nieuw onderstation.

Deze brief is een logisch bestuurlijk signaal gelet op de inhoud van de NOVI. De Kamer heeft al eerder uiting gegeven aan de wens tot meer (rijks)betrokkenheid rond het onderwerp datacenters, met name vanwege de elektriciteitsbehoefte en het draagvlak voor de energietransitie.

Beide overheden zijn ambtelijk en bestuurlijk door EZK geïnformeerd over de inhoud en komst van deze brief.

Juridisch/vervolgproces

Datum
5 november 2020
Kenmerk
2020-0000647659

In de NOVI heeft het Rijk voor het onderwerp datacenters niet gekozen voor juridische afdwingbaarheid richting decentrale overheden via bijvoorbeeld instructieregels. Juridische stappen tegen de aangekondigde bestemmingsplanherziening liggen daarom niet in de rede.

TEN BEHOEVE VAN GESPREK OP ...

Aan

DGBRW

Contactpersoon

5.1.2e

Datum

16 november 2020

Kenmerk

2020-0000666639

Bijlage(n)

4

Samengewerkt met
Rijksvastgoedbedrijf

nota

Datacenter Zeewolde afstemming

Aanleiding

Afstemmingsoverleg 18 nov 13u tussen minister BZK en staatssecretaris BZK de over vestiging van een datacenter in Zeewolde.

Advies/actie

Wij adviseren de minister van BZK na afstemming met de staatssecretaris van BZK akkoord te gaan met de brieven van de minister van EZK aan Flevoland en Zeewolde en dat deze mede namens de minister BZK uitgaan.

Kern

Het afstemmingsoverleg vindt plaats op verzoek van de Stas over betekenis en doorwerking relevante tekst in de NOVI.

Brief EZK

- De woordvoeringslijn voor vestiging van datacenters ligt primair bij de minister van EZK maar zal gelet op de beleidstekst NOVI en de betrokkenheid van het RVB zorgvuldig afgestemd moeten worden met BZK/RVB en vice versa.
- De minister van EZK staat op het punt brieven te versturen aan Flevoland en Zeewolde over de aansluiting van een nog te vestigen hyperscale datacenter op het elektriciteitsnet. De minister van EZK wacht op akkoord om de brieven mede namens de minister van BZK (coördinerend voor de NOVI) uit te sturen.
- De brieven memoreren de tekst over hyperscale datacenters uit de NOVI.
- In de NOVI is een beleid van selectieve groei van datacenters gestart. Voor het type hyperscale datacenter betekent dit vestiging daar waar aansluiting op het elektriciteitsnet kan worden geboden. In dat verband stelt de NOVI een voorkeur voor vestiging in de randen van Nederland, zoals op de bestaande hyperscalelocaties Eemshaven en Middenmeer.
- De brief van de minister van EZK verzoekt de gemeente en provincie aan te geven of zij deze ontwikkeling willen doorzetten.
- Daarbij laat de minister van EZK ook weten dat – naar nu blijkt in het geval van Zeewolde – vanuit de energie-infrastructuur geen onoverkomelijke bezwaren bestaan. Dit staat de vestiging van het datacenter dus niet in de weg.
- De gronden in Zeewolde zijn deels in eigendom van het RVB (en in langdurige pacht uitgegeven voor agrarisch gebruik), waarvoor de Stas verantwoordelijkheid draagt.

- Het advies van het RVB is in deze fase niet proactief te handelen (zie bijlage adviesnota RVB). Pas nadat het bedrijf, de gemeente en de provincie de vestiging doorzetten en (vermoedelijk april 2021) het bestemmingsplan in procedure brengen is een nadere instructie gewenst.

Toelichting op doorwerking NOVI:

- Datacenters versterken de digitale infrastructuur maar leggen een groot beslag op de energie-infrastructuur en ruimte.
- Met name de vestiging van grote buitenlandse datacenters hebben het afgelopen jaar veel (kritische) aandacht gekregen in de media en geleid tot moties met name op het punt van energie en regie. Overigens zijn bij het VAO NOVI geen moties over datacenters ingediend.
- De gemeente Zeewolde heeft in juli 2020 bekend gemaakt een bestemmingsplanprocedure te willen starten voor het kunnen vestigen van een nieuw hyperscale datacenter, codenaam Tulip. Hiervoor is contact gezocht met de netbeheerder en het ministerie van EZK over de wijze van aansluiting op het elektriciteitsnet.
- Volgens de NOVI kan de vestiging van hyperscale datacenters op locaties waar veel aanbod is van (hernieuwbare) elektriciteit, waar aansluiting op het elektriciteitsnetwerk kan worden geboden en waar ruimte minder schaars is. De voorkeur gaat uit naar vestiging in de randen van Nederland, zoals op de bestaande locaties Eemshaven en Middenmeer.
- In de NOVI is ervoor gekozen de decentrale afweging en locatiekeuze van individuele bedrijfsvestiging in stand te laten, ook voor datacenters. Er is derhalve niet gekozen voor juridische afdwingbaarheid richting decentrale overheden via bijvoorbeeld aparte instructieregels voor datacenters. Wel is voor het type hyperscale datacenter een voorkeur uitgesproken, waarvan een zekere signaalwerking uitgaat.
- In lijn met en als vervolgstap op de Ruimtelijke Strategie Datacenters beoogt het Rijk met medeoverheden via de Omgevingsagenda's stappen te zetten en afspraken te maken om verder invulling te geven aan selectieve groei van datacenters, waarbij de groei van datacenters wordt gezien in relatie tot de Nederlandse digitaliseringsstrategie.
- De brief van de minister van EZK is in lijn met deze rijksopstelling en verzoekt gemeente en provincie aan te geven of zij deze ontwikkeling willen doorzetten. Daarbij laat de minister van EZK ook weten dat – naar nu blijkt in het geval van Zeewolde – er vanuit de energie-infrastructuur geen aanleiding bestaat geen medewerking te geven aan deze ontwikkeling. Daarmee vervalt het belangrijkste inhoudelijke argument uit de NOVI.
- De minister van EZK is inmiddels akkoord met beide brieven. Na verzending is het wachten op de formele reactie van gemeente en provincie en eventuele vervolgstappen.
- Vermoedelijk zullen zij de voorbereidingen voortzetten en in april 2021 een bestemmingsplan in procedure brengen.

Aan Minister en
Staatssecretaris

DGBRW
Ministerie Binnenlandse
Zaken en Koninkrijksrelaties

Contactpersoon

5.1.2e

Datum
10 december 2020

Kenmerk
2020-0000740188

nota

datacentervestiging in Zeewolde in relatie tot de NOVI

Aanleiding

Op 18 november jl. vond op verzoek van de staatssecretaris overleg plaats tussen u beiden, over de voorgenomen vestiging van een hyperscale datacenter (Tulip) in Zeewolde. Bijgaand treft u de nota aan die hier aanleiding voor was. Na dit overleg is ambtelijk contact gelegd met de regio om de strijdigheid tussen de vestiging van dit datacenter en de NOVI aan te kaarten.

De NOVI stelt dat de vestiging van hyperscale datacenters kan op locaties waar veel aanbod is van (hernieuwbare) elektriciteit, waar aansluiting op het elektriciteitsnetwerk kan worden geboden en waar ruimte minder schaars is. De voorkeur gaat uit naar vestiging in de randen van Nederland, zoals op de bestaande locaties Eemshaven en Middenmeer.

Tegelijkertijd is de aanwezigheid van hyperconnectiviteit (relatief kleinere datacenters van het type colocatie, momenteel 3 clusters in de MRA) wel wenselijk. Voor eventuele groei na 2025 zou een 4e cluster de oplossing kunnen zijn.

Advies

Kennisnemen van de uitkomsten van het gesprek op 8 december jl. met de gemeente Zeewolde en provincie Flevoland, naar aanleiding van uw overleg op 18 november jl.

Betrokken BZK-onderdelen

Deze nota is afgestemd met het Rijksvastgoedbedrijf

Kern

Het overleg op 8 december jl. richtte zich op het probleem van de komst van het hyperscale datacenter in Zeewolde in relatie tot de NOVI en een mogelijk 4e cluster hyperconnectiviteit. BZK bracht in dit overleg ook mogelijkheden voor het principe van combineren van functies uit de NOVI ter sprake, met name ten aanzien van hergebruik restwarmte en eventuele opwek van zonne-energie op het dak van het datacenter.

De gemeente Zeewolde en de provincie Flevoland reageerden aanvankelijk kritisch en wezen op:

- De NOVI is later uitgekomen dan de voorbereiding van het hyperscale datacenter is gestart

Datum
10 december 2020

Kenmerk
2020-0000740188

- Bij de voorbereiding van het datacenter is contact geweest met het ministerie van EZK
- Aan de inhoudelijke criteria uit de NOVI: hernieuwbare energie, aansluiting op het netwerk en ruimte, kan worden voldaan.

De regio achtte een eventuele reactieve aanwijzing van rijkszijde (juridisch) weinig kansrijk.

Het gesprek is verder benut om de strijdigheid verder uit te diepen. In dat kader moet nog blijken in hoeverre het energieverbruik van het hyperscale datacenter belemmerend zou kunnen zijn voor bijvoorbeeld een 4e cluster hyperconnectiviteit. En of dat nu al valt vast te stellen. EZK zal hiervoor de netbeheerders benaderen.

De regio zal nadere informatie verschaffen over de mogelijkheden van hergebruik restwarmte en de (on)mogelijkheden van zon op dak bij het datacenter.

Overigens zendt EZK geen heldere boodschap uit over het nationaal belang van een eventueel 4e cluster hyperconnectiviteit. Een eensgezind standpunt hierover zal medio 2021 in kader van de Verstedelijkingsstrategie MRA kunnen plaatsvinden.

Op basis van de in het overleg overeengekomen nadere informatie bepalen wij de volgende stap en zullen u daarover uiterlijk informeren vóór het moment van terinzagelegging van het Ontwerp bestemmingsplan van de gemeente Zeewolde, volgens gemeentelijke planning april 2021.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Aan Minister, ter informatie
aan Staatssecretaris

DGBRW/DRO
Ministerie van Binnenlandse
Zaken en Koninkrijksrelaties

Contactpersoon

5.1.2e

Datum

21 januari 2021

Kenmerk

2021-0000023605

Bijlage(n)

4

Samengewerkt met

RVB

nota

Brief minister EZK over datacenters

Aanleiding

Bijgaand treft u een Kamerbrief aan van de minister van EZK over datacenters waarin ook de NOVI wordt genoemd.

De minister van EZK wil de brief voorafgaand aan een notaoverleg met de Kamer op 1 februari a.s. versturen. Hij verzoekt in dat verband uiterlijk a.s. dinsdag 12.00 uur uw akkoord om deze mede namens de minister van BZK te versturen.

Advies/actie

Instemmen met het mede namens u versturen van deze brief.

Kern

De brief wordt op verzoek van de Tweede Kamer verzonden en gaat in algemene zin in op het algemene belang van datacenters voor Nederland, het energieverbruik, gebruik van restwarmte en het vestigingsbeleid voor datacenters zoals in de NOVI opgenomen. Ook staat in de brief dat decentrale overheden de afweging over vestiging maken. In de brief wordt geconstateerd dat er geen tekort is aan datacenters. Het energieverbruik wordt niet als problematisch neergezet.

Daarnaast wordt gerefereerd aan de Verstedelijkingsstrategie MRA waar in het voorjaar ook over de vestiging van datacenters in die regio zal worden besloten, en waarover in aankomende BO's Leefomgeving over datacenters wordt gesproken.

In de voorbereiding van deze brief speelde ook de discussie over Tulip (Zeewolde). U ontvangt zo spoedig mogelijk een nota over de invulling van de met de minister van LNV afgesproken vervolgstappen inzake Tulip. Daarbij wordt ook ingegaan op de ontwikkeling van zonneweiden in de Noordoostpolder en de rol van het Rijksvastgoed, mede naar aanleiding van het gesprek dat de staatssecretaris hierover op 20 januari jl. met de minister van LNV heeft gevoerd.

Toelichting

In de brief wordt het vestigingsbeleid voor datacenters in de NOVI weergegeven: 'Vestiging van hyperscale (grootschalige) datacenters kan op locaties waar veel aanbod is van (hernieuwbare) elektriciteit, waar aansluiting op het elektriciteitsnetwerk kan worden geboden en waar ruimte minder schaars is. De voorkeur gaat hierbij uit naar vestiging in de randen van Nederland, zoals op de

Datum

21 januari 2021

Kenmerk

2021-0000023605

bestaande locaties Eemshaven en Middenmeer.' Omdat de NOVI-tekst spreekt van een 'voorkeur' legt deze dus geen dwingend formele lijn neer voor vestiging van datacenters aan de rand van Nederland.

De gevolgtrekking in de brief dat deze vestiging uiteindelijk een decentrale afweging betreft is dus juist. Als Rijk zijn we bij deze afweging wel op verschillende manieren betrokken, zoals de brief ook zegt, zoals in de verstedelijkingsstrategieën en Omgevingsagenda's.

In de voorbereiding van deze brief speelde ook de discussie over Tulip (Zeewolde). Na uw overleg op 18 november jl. is hier samen met EZK overleg over gevoerd met de gemeentes Almere en Zeewolde en de provincie Flevoland. Het gesprek ging over de frictie tussen de komst van het hyperscale datacenter in Zeewolde, keuzes in de NOVI over vestiging, gebruik restwarmte en zon op daken en een mogelijk 4e cluster hyperconnectiviteit. De regio gaf aan dat naar hun mening aan criteria in de NOVI wordt voldaan.

In dit overleg werd afgesproken dat EZK bij netbeheerders zou nagaan of het datacenter op het net kan worden aangesloten en dat de regio informatie verschaft over de mogelijkheden van hergebruik restwarmte en de (on)mogelijkheden van zon op dak bij het datacenter. De resultaten van dit huiswerk treft u in de bijlagen aan en duiden op dat er geen bezwaren tegen vestiging van Tulip zouden zijn. Binnen DR&L is nagegaan of de NOVI eventueel basis kan zijn voor een reactieve aanwijzing. Omdat de NOVI spreekt over het 'bij voorkeur' vestigen van datacenters aan de randen van Nederland lijkt de basis hiervoor smal.

Inmiddels kwam Tulip ook ter sprake in het overleg van de staatsecretaris van BZK en de minister van LNV op 20 januari jl. Daar kwam de mogelijkheid aan de orde om als kabinet met Flevoland en Zeewolde te overleggen over slimmere oplossingen voor de vestiging van een datacenter. Ter voorbereiding van dit bestuurlijk overleg zal ambtelijk contact worden opgenomen met Flevoland en Zeewolde.

Indien voor dit overleg wordt gekozen zal meer tijd nodig zijn voor besluitvorming over Tulip. De minister van EZK heeft op uw verzoek een brief aan Tennet aangehouden, waarin deze toestemming krijgt voor samenwerking met Tulip voor het op het elektriciteitsnet aansluiten van het datacenter. EZK vroeg inmiddels meerdere keren of deze brief verzonden kan worden, eventueel geïsoleerd van besluitvorming over Tulip zelf. Deze aansluiting is voor Tulip nodig om het eerste besluit te kunnen nemen over het zich hier willen vestigen. Daarna volgen vergunningaanvraag en andere stappen waardoor vestiging alsnog niet door hoeft te gaan.

Van: 5.1.2e
Onderwerp: FW: impact Tulip t.o.v. vierde cluster
Datum: maandag 11 januari 2021 13:47:11
Bijlagen: [image001.png](#)
[image002.png](#)

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 11 januari 2021 13:47
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: FW: impact Tulip t.o.v. vierde cluster

Dag 5.1.2e

Onderstaande was ook aan 5.1.2e verzonden, dus hebben jullie wellicht van hem doorgestuurd gekregen. Voor de zekerheid alsnog en direct onze opvatting erbij. EZK onderschrijft de lezing van de regio, dat het vestigen van Tulip geen nadelig effect hoeft te hebben op de eventuele vestiging van een 4^e hyperconnectiviteitscluster. En dat wordt ook bevestigd in onze gesprekken met TenneT.

Vriendelijke groet,

5.1.2e

Werkdagen maandag t/m donderdag

Ministerie van Economische Zaken
 en Klimaat
 Ministerie van Landbouw,
 Natuur en Voedselkwaliteit

Directoraat Generaal Bedrijfsleven & Innovatie
 Directie Regio

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 17 december 2020 14:24
Aan: 5.1.2e

Onderwerp: RE: impact Tulip t.o.v. vierde cluster

Goedemiddag 5.1.2e,

De komst van Tulip is zoals je aangeeft prima in te passen binnen Flevoland en de locatie Zeewolde zoals hij nu in beeld is.

Zoals je weet is er een positieve grondhouding bij minister Wiebes om medewerking te verlenen voor het bouwen van een specifiek onderstation voor Tulip vanaf de bestaande bovengrondse lijn die er langs loopt.

Binnen de investeringen van Liander en Tennet werd al rekening gehouden met een verzwaring richting Zeewolde en deze ontwikkeling sluit daar prima op aan. Met de reeds beoogde capaciteitsgroei op deze lijn wordt dan ook voorzien in de behoefte van zowel Tulip als de omgeving zelf.

De beoogde functie van het nieuwe OS (volledig gefinancierd door Tulip) van niet alleen levering Tulip maar ook aan de omgeving en het uitbreiden van de teruglever-capaciteit uit de omgeving maakt dit OS tot een kwaliteitsverbetering voor de omgeving en het net in Flevoland.

In de investeringsplannen van Tennet wordt een studie gestart voor de locatie voor een HS-380KV station

nabij Almere dat bedoeld is voor de plannen in deze regio zoals woningbouw en mogelijk ook datacenters.

Vanuit Flevoland zit ik regulier om tafel met Liander en Tennet en bespreken wij alle ontwikkelingen en situaties.

Daarnaast nemen deze netbeheerders actief deel in ons RES-proces door actieve deelname in diverse bouwstenen, in de adviesraad voor de meedenkkraacht en leveren zij voor de RES 1.0 een concrete bijdrage inhoudelijke over aspecten van de netinfra, knelpunten en oplossingen.

Binnen Flevoland is er nog geen gebied benoemd voor mogelijke 4^e hyperconnectiviteitshub.

Omdat deze ontwikkeling bekend is wordt dit ook besproken met de netbeheerders. Zodra een gebied bekend is wordt dit vertaald naar de studie en mogelijke uitwerking hiervan. Niet alleen over deze ontwikkeling maar ook over andere ontwikkelingen zoals mobiliteit, projectontwikkelingen en de locatie van OS'en en congestie-problematiek wordt met elkaar overleg gevoerd.

Daar waar locaties bekend worden zal dit meegenomen worden in de meerjarige plannen van de netbeheerders.

Daarnaast zijn er afspraken gemaakt dat de netbeheerders gesprekken met de gemeenten om lokale situaties te bespreken.

Met het oog op de mogelijke netzwareng Noord-NL (380KV Eemshaven richting zuiden) en de door Flevoland lopende HS-lijn met aftakkingen zou er in de toekomst geen leveringsproblematiek hoeven te ontstaan in Flevoland. In onze 'achtertuin' is nog de Maxima-centrale beschikbaar.

Daarnaast is er brede energiewinning vanuit wind dat gevoed wordt op het HS-net of op het MS-net.

Het gezamenlijk streven om opwek en gebruik zoveel mogelijk regionaal te stimuleren draagt bij aan een zo gebalanceerd mogelijk net en netbeheer.

We hebben dus actieve en open overlegagenda en vinden elkaar laagdrempelig in Flevoland.

Mogelijk geeft dat meer inzicht in de vragen die er leven.

Mochten er nog andere vragen zijn hoor ik dat graag.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

www.flevoland.nl

Van: 5.1.2e

Verzonden: woensdag 9 december 2020 11:33

Aan: 5.1.2e

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

Onderwerp: impact Tulip t.o.v. vierde cluster

Dag 5.1.2e ,

Er is gister een gesprek geweest over Tulip. Dat ging in eerste instantie over de wijze waarop Tulip zich verhoudt tot hetgeen over datacenters is opgeschreven in de NOVI. Gesprekspartners uit de regio waren 5.1.2e . Het gesprek ging al snel over naar de vraag of het realiseren van Tulip ook een impact heeft op de haalbaarheid van het vierde hyperconnectiviteitscluster, met oog op het elektriciteitsnet. We weten inmiddels dat Tulip zelf goed in te passen is op het net, maar deze vraag gaat dus verder. Hebben jullie deze vraag met de netbeheerders besproken?

Ik heb 5.1.2e in cc gezet omdat ik de taskforce die Noord-Holland met de netbeheerders heeft gevormd een inspirerend voorbeeld vindt van hoe je het gesprek tussen overheden en netbeheerders kan organiseren en omdat het wellicht mogelijk is om deze taskforce te verbreden met Flevoland erbij. Maar voor nu eerst dus de vraag of Tulip een belemmering is voor het vierde cluster en indien dat niet duidelijk is. Ik hoor graag wat jullie daarover kunnen zeggen.

Vriendelijke groet,

5.1.2e

Werkdagen maandag t/m donderdag

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat
Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

Directoraat Generaal Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Regio

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

disclaimer

<http://www.flevoland.nl/Informatie/Disclaimer-e-mail>

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Aan Minister, cc
Staatssecretaris

Datum
18 februari 2021
Kenmerk
2021-0000094640
Bijlage(n)
3

nota

Medeparaaf minister BZK aangepaste brief datacenters

Aanleiding

Op 21 januari jl. stuurde ik u bijgevoegde nota (2021-0000023605) over het verzoek van de minister van EZK om uw medeparaaf voor zijn brief over datacenters.

Na het demissionair worden van het kabinet werd deze brief aangehouden en vervolgens aangepast. De minister van EZK verzoekt u nu opnieuw om medeparaaf.

Advies/actie

Ik adviseer u in te stemmen met zijn verzoek om medeparaaf.

Kern

In de bijgestelde brief zijn de passages die mogelijk tot politieke discussies leiden geschrapt.

Daarnaast is op uw verzoek de zin over dat u met Flevoland en Zeewolde over Tulip overlegt aangepast. Deze zin meldt nu het doel van het overleg; het bespreken van de wenselijkheid van een hyperscale datacenter in die gemeente omdat daar ook andere belangen spelen, zoals goede landbouwgrond en gronden van het Rijk.

Toelichting

Bijgaand treft u twee versies aan van de nieuwe brief: een versie met wijzigingen ten opzichte van de vorige brief en een 'schone' versie met de relevante gearceerde passages.

In de versies zijn de voor BZK relevante passages die gehandhaafd zijn geel gearceerd. De op uw verzoek toegevoegde zin is groen gemaakt. De passages die BZK ook aangaan maar nu zijn geschrapt zijn blauw gearceerd (in de versie met revisies).

Communicatie/media

In de media verschenen vorige week berichten over het datacenter in de gemeente Hollandse Kroon. De toon in deze berichten duidt op verminderd draagvlak voor dit type datacenters.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Aan

Minister en
Staatssecretaris**Datum**

11 maart 2021

Kenmerk

2021-0000130105

Bijlage(n)

3

Contactpersoon

5.1.2e

nota

Bestuurlijk overleg Flevoland en Zeewolde over
zonnepanelen en datacenter**Samengewerkt met**
Ministeries LNV en EZK**Aanleiding**

Op 19 maart a.s. vindt bestuurlijk overleg plaats van de dg's 5.1.2e van BZK, 5.1.2e van LNV en 5.1.2e van het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) met de provincie Flevoland en gemeente Zeewolde. Dit overleg gaat over de zonneparken in Noordoostpolder en het datacenter in Zeewolde.

In deze nota wordt u een inzet van het Rijk voorgesteld. Deze inzet is besproken met LNV en EZK en door LNV gedeeld met de Minister van LNV.

Advies/actie

Akkoord gaan met de volgende inzet van het Rijk in dit overleg:

1. Hyperscale datacenter in Zeewolde:
 - Aangeven dat een andere locatie voor dit datacenter wenselijk is. Hoewel deze aan veel voorwaarden uit de NOVI voldoet gaat hierdoor veel goede landbouwgrond verloren.
 - Medeoverheden zullen waarschijnlijk niet meebewegen. In dat geval inzetten op meervoudig ruimtegebruik, bijvoorbeeld middels zonnepanelen op het dak van het datacenter.
2. Zonneparken in Noordoostpolder:
 - **Buiten reikwijdte Woo-verzoek**
3. Zowel voor het datacenter en de zonneparken spreken overheden bereidheid uit voor gezamenlijke beleidsinzet voor realisatie van uitkomsten van de scenario's, die volgen uit de studies van het CRA in samenwerking met het Consortium Zon In Landschap naar multifunctioneel gebruik. Hierbij wetende dat het cf. de Omgevingswet uiteindelijk aan decentrale overheden zelf is om, met in acht name van geldende Rijkskaders, decentrale ruimtelijke afwegingen te maken.

Kern

- In Flevoland spelen twee casussen op landbouwgrond die voldoen aan de hoofdlijnen van de NOVI, maar desondanks toch vraagtekens oproepen:
 - In Zeewolde startte de gemeente onlangs een zienswijzeprocedure voor een bedrijventerrein van 201 hectare (Trekkersveld IV), waarvan 166 ha. voor de komst van een hyperscale datacenter. Hier is het aandeel gronden in bezit van het RVB 43%.

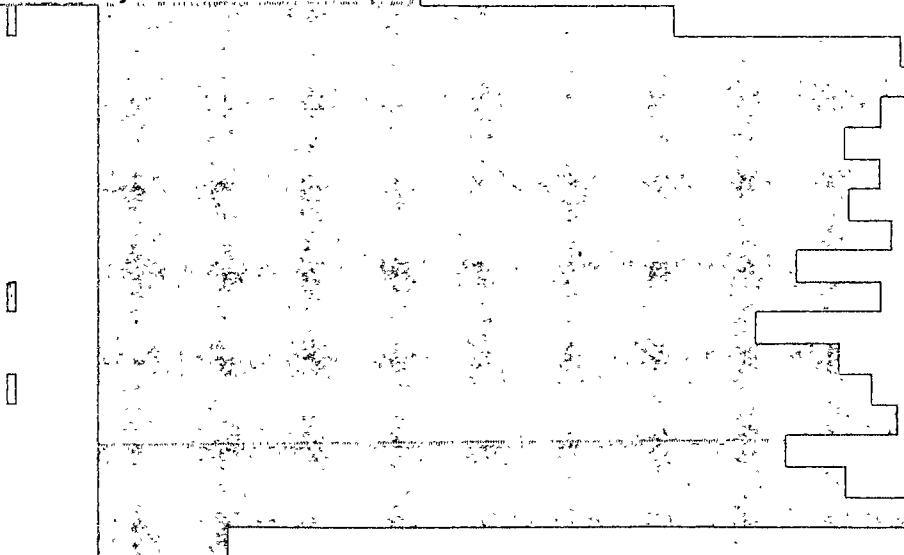
Datum

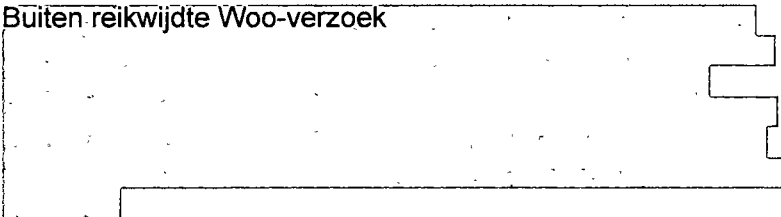
11 maart 2021

Kenmerk

2021-0000130105

- In de gemeente Noordoostpolder planden provincie en gemeente een drietal samenhangende zonneparken van in totaal 180 hectare, langs de IJsselmeerdijk. Gemiddeld is 1/3e van de grond waarop de parken zijn gepland van het Rijk en dus 2/3 betreft private grond.
- Mbt hyperscale datacenter in Zeewolde:
 - De NOVI zegt niet dat vestiging van dit datacenter in Zeewolde niet mogelijk is, maar wel: 'De voorkeur gaat uit naar vestiging in de randen van Nederland, zoals op de bestaande locaties Eemshaven en Middenmeer.' Ook zegt de NOVI dat vestiging van datacenters mogelijk is waar op een duurzame manier in de energievraag kan worden voorzien, waar restwarmtelevering aan het stedelijk gebied mogelijk is en waar voldaan wordt aan eisen die marktpartijen stellen aan digitale connectiviteit. Daarnaast moet aansluiting op het elektriciteitsnetwerk mogelijk zijn en ruimte minder schaars.
 - Op 18 november jl. vond een Directeurenoverleg met Flevoland en Zeewolde plaats waar BZK en EZK bij aanwezig waren. Het uitgevoerde 'huishwerk' na dit overleg toont dat aan voorwaarden in NOVI kon worden voldaan, met uitzondering van de voorkeur voor meervoudig ruimtegebruik door zon op dak van het datacenter. Dit inrichtingsprincipe volgt overigens generiek uit NOVI en is niet specifiek voor datacenters. Volgens de provincie bestaan veel bezwaren tegen zon op het dak van het datacenter, onder andere uit veiligheids- en verzekeringsoogpunt.
 - In deze context bieden de uitspraken in de NOVI een te smalle juridische basis voor het planologisch tegenhouden van Trekkersveld IV.

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

- Mbt uitwerking scenario's meervoudig ruimtegebruik:
 - Het doel hiervan is:
 1. Mogelijkheden nagaan voor meervoudig ruimtegebruik in de Noordoostpolder.
 2. Mogelijkheden nagaan voor meervoudig ruimtegebruik op het dak van het datacenter (op andere datacenters blijken wel mogelijkheden, zie bijv. <https://www.northcdatacenters.com/over-northc-datacenters/duurzame-datacenters/>)
 3. Eventueel relatie tussen 1. en 2.: is het mogelijk een deel van de beoogde zonnepanelen in Noordoostpolder op het dak van het datacenter te leggen? Een alternatief kan bijvoorbeeld zijn dat de provincie Flevoland de benodigde gelimiteerde hoeveelheid grondgebonden zon, naar rato verkleind bij zon-PV op het dak van het datacenter
- Standpunten andere ministeries:
 - EZK:
 - o Mbt het datacenter: hyperscale datacenters zijn geen onderdeel van het nationaal belang digitale connectiviteit. EZK is wel bereid om mee te werken aan de komst van een datacenter. Daarnaast hecht EZK aan spoedige standpuntvorming over het datacenter in Zeewolde.
 - o **Buiten reikwijdte Woo-verzoek**

 - LNV betreurt het verlies van landbouwgrond als gevolg van de zonneparken en het datacenter en heeft gevraagd te kijken naar scenario's, zodat de landbouwfunctie van deze gronden maximaal behouden kan worden.
 - Voor alle overheden is het aantrekkelijk in lijn met mogelijk toekomstig kabinetsbeleid (meer regie op de ruimte) een integrale grondenstrategie uit te werken voor maatschappelijke opgaven als landbouw, klimaatadaptatie, bodemdaling, woningbouw, etc die ruimte vragen.
- Volgende stappen:

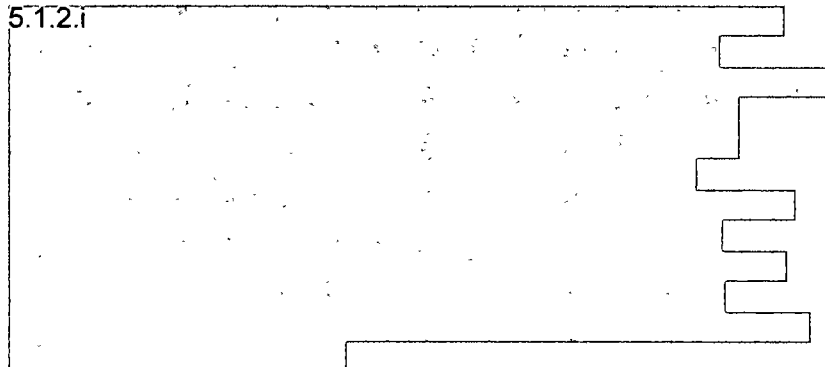
Na het overleg worden de resultaten aan u teruggekoppeld, ter vaststelling van een standpunt van BZK in deze casussen en dan te ondernemen vervolgstappen.

Toelichting

- Mbt Zeewolde:
 - De daadwerkelijke realisatie van het datacenter is afhankelijk van verkoop van landbouwgrond door het RVB.

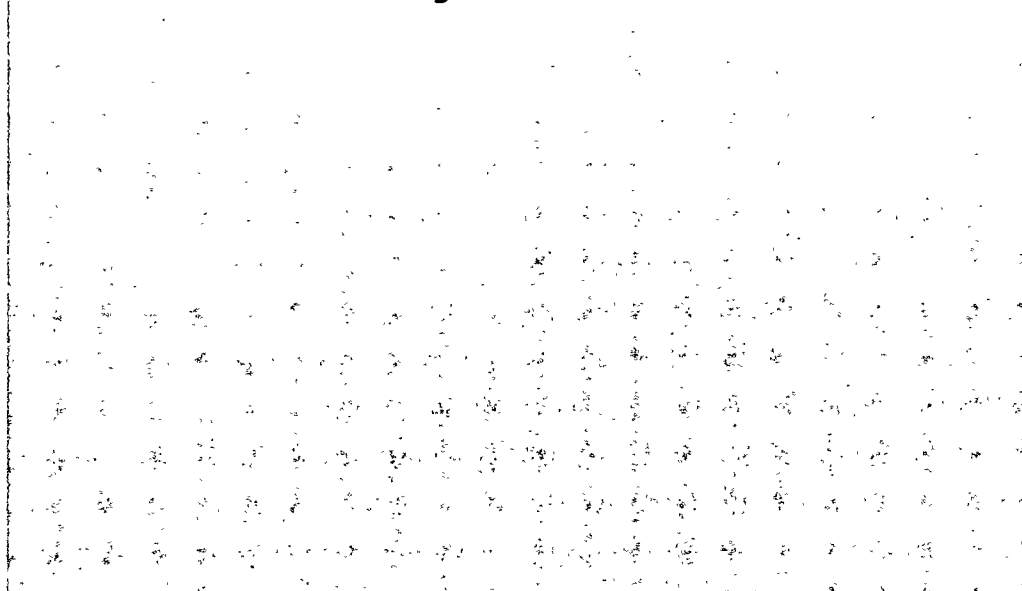
Datum
11 maart 2021
Kenmerk
2021-0000130105

5.1.2.i

- De minister van EZK stuurde recent brieven aan Tennet en Alliander waarin hij hen toestemming verleent om met Tulip samen te werken aan aansluiting van het datacenter op het elektriciteitsnet (eigen bevoegdheid minister EZK). Deze toestemming is nodig omdat anders dan gebruikelijk Tulip zelf de kosten van het hiervoor te bouwen onderstation betaalt. In de brieven meldt de minister dat deze enkel de aansluiting betreft en dat alle andere besluiten over het datacenter niet tot zijn bevoegdheid horen en buiten het bereik van de brief vallen.

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Aan

De Minister

DGBRW/DROMinisterie van Binnenlandse
Zaken en Koninkrijksrelaties**Contactpersoon**

5.1.2e

Datum

1 april 2021

Kenmerk

2021-0000169625

Bijlage(n)

2

nota

Uitstel beantwoording Kamervraag lid Van Dijk over
ingrijpen provincie bij datacenter Middenmeer**Aanleiding**

Op 11 maart jl. stelde Kamerlid Van Dijk (PvdA) schriftelijke vragen aan u en de minister van EZK, over een bericht dat de provincie ingrijpt bij een datacenter in Middenmeer (Hollands Kroon). De afstemming met EZK vergt meer tijd.

Advies/actie

Ik verzoek u de brief voor uitstel van beantwoording te ondertekenen.

Kern

De aanleiding voor de Kamervraag is het geschil tussen de provincie Noord-Holland en gemeente Hollands Kroon, over wie bevoegd gezag is voor de milieuvergunning. Inmiddels proberen de provincie en gemeente tot overeenstemming te komen zonder dat een rechtszaak nodig is.

Naast EZK wordt voor de beantwoording van de vragen ook samengewerkt met IenW.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Aan

De Minister

DGBRW/DRO

Ministerie van Binnenlandse
Zaken en Koninkrijksrelaties

Contactpersoon

5.1.2e

Datum

15 april 2021

Kenmerk

2021-0000202604

Bijlage(n)

3

nota

Beantwoording Kamervraag lid Van Dijk over ingrijpen
provincie bij datacenter Middenmeer (Hollands Kroon)

Aanleiding

Op 11 maart jl. stelde Kamerlid Van Dijk (PvdA) schriftelijke vragen aan u en de minister van EZK, over een bericht dat de provincie ingrijpt bij een datacenter in Middenmeer.

Bijgaand leg ik u een brief met antwoorden op deze vragen voor. Na overleg bestaat hier overeenstemming over met EZK.

Advies/actie

Indien u instemt met deze antwoorden verzoek ik u bijgaande brief te ondertekenen.

Kern

De aanleiding voor de Kamervraag is het geschil tussen de provincie Noord-Holland en gemeente Hollands Kroon, over wie bevoegd gezag is voor de milieuvergunning. Inmiddels proberen de provincie en gemeente tot overeenstemming te komen zonder dat een rechtszaak nodig is.

In de beantwoording van de vragen wordt kennis gegeven van dit overleg zonder dat op de uitkomst hiervan wordt vooruitgelopen.

Voor de beantwoording is samengewerkt met de ministeries van EZK en IenW. Vanwege de benodigde tijd voor dit overleg was het niet mogelijk de antwoorden binnen drie weken aan de Kamer te sturen. Daarom stuurde u eerder bijgaande uitstelbrief aan de Kamer.

De brief met antwoorden wordt verstuurd mede namens de staatssecretaris van EZK en niet mede namens de minister van EZK. Dit gebeurt op verzoek van het ministerie van EZK, ter vermindering van de werkdruk van de minister van EZK.

minBZK

5.1.2e

13.45

27595

7/7

stass BZK

Nr. 18

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Nota bevat informatie die niet openbaar gemaakt kan worden:

☐ NEE ☐ JA, ONDER BETREFFEND KOPJE ☐ JA, VERSPREID OVER NOTA (MARKEER) ☒ JA, GEHEEL

Aan
Van

Minister en Staatssecretaris
DG OW

nota

BWO 8 juli a.s. over zonnepanelen in Noordoostpolder en
datacenter in Zeewolde

+ 5.1.2e

Datum

6 juli 2021

Onze referentie

2021-0000362308

Opgesteld door

5.1.2e

Uiterlijk bij

7 juli 2021

Bijlage(n)

8

Aan

Minister en Staatssecretaris

Van

DG OW, RVB

Aanleiding

Op 8 juli a.s. voert u beiden overleg met de Minister van LNV en Staatssecretaris van EZK, over de plannen voor zonnepanelen op landbouwgronden in Noordoostpolder en een datacenter in Zeewolde. De aanleiding voor dit overleg is het beschikbaar komen van de CRA-adviezen voor deze plannen, waardoor het nu mogelijk is om een standpunt van het Rijk te bepalen.

Bijgaand treft u voor deze standpuntbepaling een gezamenlijke oplegnota aan van RVB, LNV, EZK en BZK.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met de voorstellen in die nota voor:

- uitwerkingen voor betere doorwerking van beleid en afstemming tussen departementen en uitvoeringsdiensten;
- voorkeursvarianten voor de beleidsinzet in Noordoostpolder en Zeewolde.
- vervolgstappen:
 - o het door de Staatssecretaris van BZK versturen van een brief, mede namens collega-bewindslieden, aan de provincie Flevoland en gemeenten Noordoostpolder en Zeewolde, voor voldoende handelingsopties om de CRA-adviezen toe te passen.
 - o een op korte termijn in te plannen BO van de dg's met medeoverheden, voor toelichting van het Rijksstandpunt.

Kernpunten

Mbt de voorstellen voor *uitwerking van beleid en onderlinge afstemming*:

- De aanleiding voor deze voorstellen is het verzoek van de Staatssecretaris van BZK voor meer sturing en betere doorwerking van beleid in de NOVI
- De voorgestelde uitwerkingen gaan over classificatie van landbouwgronden, doorwerking van de voorkeursvolgorde zon-PV en keuzes in NOVI over datacenters.
- Totdat deze voorstellen zijn doorgevoerd hebben de Stuurgroep Leefomgeving en het dg-overleg Rijksvastgoed en Beleid een rol in de afstemming bij vergelijkbare initiatieven als in Noordoostpolder en Zeewolde.

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

5.1.2e

Op papier wel leuk en goed uit
mee praatje 10 minuten

KUB

NOVI

Wierseledder

datacenter

enige mensen

Buizen aan

Datum

6 juli 2021

Onze referentie
2021-0000362308

Wierseledder

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Mbt de voorkeursvariant Zeewolde:

De in de voorkeursvariant te stellen voorwaarden zijn:

- minimaal energiegebruik door het datacenter door maximale duurzaamheidseisen;
- maximaal gebruik van daken en gevels en omliggende terreinen voor het opwekken van zonne-energie;
- intelligente koeloplossingen, waarin watergebruik tot een minimum is beperkt, geen gebruik van drinkwater en hemelwater wordt opgeslagen.

Mbt vervolgstappen:

- Aan het BWO wordt voorgesteld dat de Staatssecretaris van BZK mede namens de collega-bewindslieden een brief schrijft aan de medeoverheden. Voorgesteld wordt om in het BWO vast te leggen dat de staatssecretaris van BZK een reactie van bestuurlijk Flevoland terugvraagt met instemming op de in de brief genoemde voorwaarden.
- Achtergrond van dit voorstel zijn de ambtelijke reflecties van gemeenten en provincie op de CRA-adviezen. Hoewel zij hierin aangeven al veel te doen in lijn met deze adviezen doen deze ook vermoeden dat hier met weinig inzet op zal worden geacteerd. Twee voorbeelden:
 - o de reflectie op het datacenter gaat niet in op mogelijkheden voor zon op het dak;
 - o energiezuinigheid van servers wordt niet genoemd en het nut van de PUE-norm wordt betwifteld. Daar zou volgens medeoverheden ook het gebruik van restwarmte bij moeten worden betrokken, waar echter nog van moet worden afgewacht in hoeverre deze zal worden benut.
- Het heeft er de schijn van dat de onderhandelingen met de commerciële partij zijn afgerond en dat de mede-overheden er weinig voor voelen om deze onderhandelingen te heropenen.
- Bovendien telt dat dit politieke signaal nog door dit demissionaire kabinet zou moeten worden afgegeven, opdat dit impact kan hebben op de aanstaande politieke besluitvorming in de gemeenteraad van Zeewolde over het bestemmingsplan (oktober 2021 voorzien)

Politieke context

5.1.2.i

- De NOVI is op 11 september 2020 aan de Tweede Kamer verzonden en daarmee definitief geworden. De gemeente Zeewolde is conform de NOVI primair verantwoordelijk en startte lang voor september 2020 met haar planvorming omtrent het datacenter.
- De gemeenteraad van Zeewolde bespreekt in oktober het bestemmingsplan voor het datacenter.

Strategie

Zie bij 'kernpunten'.

Communicatie

Nog niet van toepassing

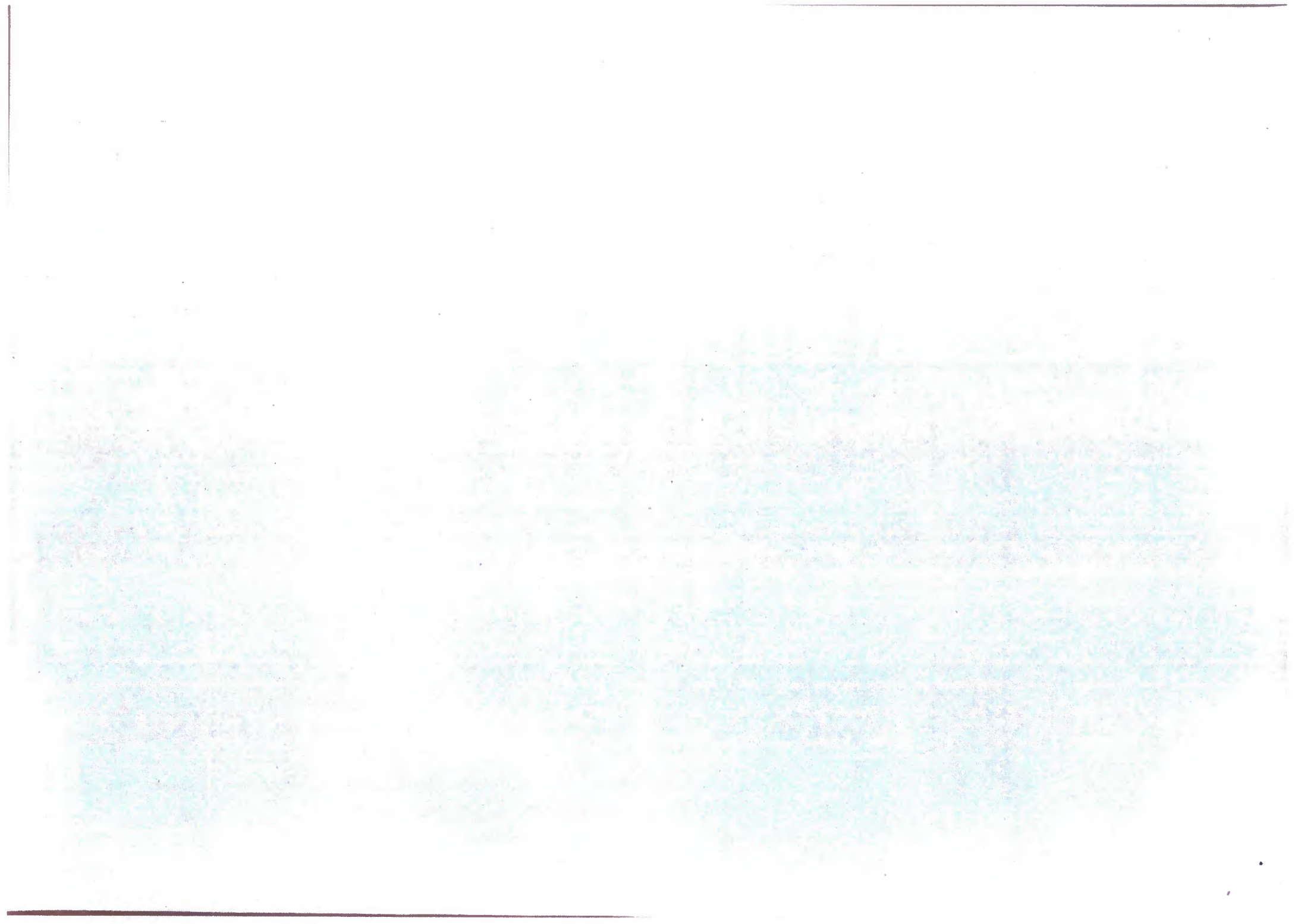
Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
De nota is niet openbaar.

Datum
6 juli 2021

Onze referentie
2021-0000362308

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Gezamenlijke oplegnota EZK, LNV, RVB en BZK	
2	Bijlage 1 bij oplegnota	Opties voor anticiperen op toekomstige situaties
3	Bijlage 2 bij oplegnota	Eindrapportage onderzoeken zonneparken Noordoostpolder en datacenter Zeewolde
4	Bijlage 3 bij oplegnota	CRA-advies zonneparken Noordoostpolder
5	Bijlage 4 bij oplegnota	CRA-advies datacenter Zeewolde
6	Bijlage 5 bij oplegnota	Reflectierapport gemeente en provincie op CRA-advies zonneparken
7	Bijlage 6 bij oplegnota	Reflectierapport gemeente en provincie op CRA-advies datacenter
8	Bijlage 7 bij oplegnota	Reflectie provincie Flevoland op CRA-adviezen Noordoostpolder en Zeewolde.

minBZK

StassBZK

8/7

5.1.2e

27595

7/7

Nr. 19

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Nota bevat informatie die niet openbaar gemaakt kan worden:

☐ NEE ☐ JA, ONDER BETREFFEND KOPJE ☐ JA, VERSPREID OVER NOTA (MARKER) ☒ JA, GEHEEL

Aan
Van

Minister en Staatssecretaris
DG OW

nota

BWO 8 juli a.s. over zonnepanelen in Noordoostpolder en
datacenter in Zeewolde

Datum
6 juli 2021

Onze referentie
2021-0000362308

Opgesteld door

5.1.2e

Uiterlijk bij
7 juli 2021

Bijlage(n)
8

Aan
Minister en Staatssecretaris

Van
DG OW, RVB

Aanleiding

Op 8 juli a.s. voert u beiden overleg met de Minister van LNV en Staatssecretaris van EZK, over de plannen voor zonnepanelen op landbouwgronden in Noordoostpolder en een datacenter in Zeewolde. De aanleiding voor dit overleg is het beschikbaar komen van de CRA-adviezen voor deze plannen, waardoor het nu mogelijk is om een standpunt van het Rijk te bepalen.

Bijgaand treft u voor deze standpuntbepaling een gezamenlijke oplegnota aan van RVB, LNV, EZK en BZK.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met de voorstellen in die nota voor:

- uitwerkingen voor betere doorwerking van beleid en afstemming tussen departementen en uitvoeringsdiensten;
- voorkeursvarianten voor de beleidsinzet in Noordoostpolder en Zeewolde.
- vervolgstappen:
 - o het door de Staatssecretaris van BZK versturen van een brief, mede namens collega-bewindslieden, aan de provincie Flevoland en gemeenten Noordoostpolder en Zeewolde, voor voldoende handelingsopties om de CRA-adviezen toe te passen.
 - o een op korte termijn in te plannen BO van de dg's met medeoverheden, voor toelichting van het Rijksstandpunt.

Kernpunten

Mbt de voorstellen voor *uitwerking van beleid en onderlinge afstemming*:

- De aanleiding voor deze voorstellen is het verzoek van de Staatssecretaris van BZK voor meer sturing en betere doorwerking van beleid in de NOVI
- De voorgestelde uitwerkingen gaan over classificatie van landbouwgronden, doorwerking van de voorkeursvolgorde zon-PV en keuzes in NOVI over datacenters.
- Totdat deze voorstellen zijn doorgevoerd hebben de Stuurgroep Leefomgeving en het dg-overleg Rijksvastgoed en Beleid een rol in de afstemming bij vergelijkbare Initiatieven als in Noordoostpolder en Zeewolde.

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

5.1.2e

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Mbt de voorkeursvariant Zeewolde:

De in de voorkeursvariant te stellen voorwaarden zijn:

- minimaal energiegebruik door het datacenter door maximale duurzaamheidseisen;
- maximaal gebruik van daken en gevels en omliggende terreinen voor het opwekken van zonne-energie;
- intelligente koeloplossingen, waarin watergebruik tot een minimum is beperkt, geen gebruik van drinkwater en hemelwater wordt opgeslagen.

Mbt vervolgstappen:

- Aan het BWO wordt voorgesteld dat de Staatssecretaris van BZK mede namens de collega-bewindslieden een brief schrijft aan de medeoverheden. Voorgesteld wordt om in het BWO vast te leggen dat de staatssecretaris van BZK een reactie van bestuurlijk Flevoland terugvraagt met instemming op de in de brief genoemde voorwaarden.
- Achtergrond van dit voorstel zijn de ambtelijke reflecties van gemeenten en provincie op de CRa-adviezen. Hoewel zij hierin aangeven al veel te doen in lijn met deze adviezen doen deze ook vermoeden dat hier met weinig inzet op zal worden geacteerd. Twee voorbeelden:
 - o de reflectie op het datacenter gaat niet in op mogelijkheden voor zon op het dak;
 - o energiezuinigheid van servers wordt niet genoemd en het nut van de PUE-norm wordt betwijfeld. Daar zou volgens medeoverheden ook het gebruik van restwarmte bij moeten worden betrokken, waar echter nog van moet worden afgewacht in hoeverre deze zal worden benut.
- Het heeft er de schijn van dat de onderhandelingen met de commerciële partij zijn afgerond en dat de mede-overheden er weinig voor voelen om deze onderhandelingen te heropenen.
- Bovendien telt dat dit politieke signaal nog door dit demissionaire kabinet zou moeten worden afgegeven, opdat dit impact kan hebben op de aanstaande politieke besluitvorming in de gemeenteraad van Zeewolde over het bestemmingsplan (oktober 2021 voorzien)

Politieke context

5.1.2.i

- De NOVI is op 11 september 2020 aan de Tweede Kamer verzonden en daarmee definitief geworden. De gemeente Zeewolde is conform de NOVI primair verantwoordelijk en startte lang voor september 2020 met haar planvorming omtrent het datacenter.
- De gemeenteraad van Zeewolde bespreekt in oktober het bestemmingsplan voor het datacenter.

Strategie

Zie bij 'kernpunten'.

Communicatie

Nog niet van toepassing

Datum

6 juli 2021

Onze referentie

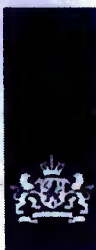
2021-0000362308

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
De nota is niet openbaar.

Datum
6 juli 2021
Onze referentie
2021-0000362308

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Gezamenlijke oplegnota EZK, LNV, RVB en BZK	
2	Bijlage 1 bij oplegnota	Opties voor anticiperen op toekomstige situaties
3	Bijlage 2 bij oplegnota	Eindrapportage onderzoeken zonneparken Noordoostpolder en datacenter Zeewolde
4	Bijlage 3 bij oplegnota	CRA-advies zonneparken Noordoostpolder
5	Bijlage 4 bij oplegnota	CRA-advies datacenter Zeewolde
6	Bijlage 5 bij oplegnota	Reflectierapport gemeente en provincie op CRA-advies zonneparken
7	Bijlage 6 bij oplegnota	Reflectierapport gemeente en provincie op CRA-advies datacenter
8	Bijlage 7 bij oplegnota	Reflectie provincie Flevoland op CRA-adviezen Noordoostpolder en Zeewolde.

Rijksvastgoedbedrijf
Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Ministers van BZK en LNV, staatssecretarissen van BZK
en EZK

Rijksvastgoedbedrijf
Directie Transacties &
Projecten
Afdeling Verhuur & Taxaties
Sint Jacobsstraat 16
3511 BS Utrecht
Postbus 16169
2500 BD Den Haag
www.rijksvastgoedbedrijf.nl

Contactpersoon

5.1.2e

nota

Oplegnota/overlegagenda onderzoeken zonneparken
Noordoostpolder en datacenter Zeewolde

Datum
6 juli 2021

Ons documentnummer
4322150

Aanleiding/probleemstelling

De provincie Flevoland heeft, samen met betrokken gemeenten, het Rijk verzocht om medewerking aan twee ruimtelijke ontwikkelingen, die deels op rijksgronden zijn gepland. Het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) verpacht deze gronden nu voor agrarisch gebruik.

- De gemeente Noordoostpolder heeft gevraagd of het RVB de agrarische rijksgronden in gebruik kan geven voor realisatie van drie zonneparken langs de IJsselmeerdijken (met een gezamenlijk oppervlakte van 180 ha.).
- De gemeente Zeewolde heeft gevraagd of het RVB drie percelen agrarische rijksgronden (met een gezamenlijk oppervlakte van 84 ha.) aan hen kan verkopen voor de bouw van een datacenter.

5.1.2.i
5.1.2.i

In overleg met de provincie hebben de betrokken dg's het College van Rijksadviseurs (CRa) opdracht gegeven mogelijke (innovatieve) multifunctionele inpassingen te onderzoeken, waarmee alle beleidsdepartementen, provincie en gemeenten akkoord kunnen gaan. Het CRa heeft zowel voorstellen voor de specifieke casussen als voor breder rijksbeleid gedaan. Het CRa pleit daarnaast voor een brede welvaartsbenadering voor rijksgronden. De resultaten zijn met de gemeenten en provincie gedeeld. Zij hebben op ambtelijk niveau gereageerd. Gezamenlijk hebben de collega's van de ministeries van EZK, BZK en LNV en het RVB een voorkeursvariant bepaald hoe te reageren op de casussen en voorstellen voor beleidsaanpassingen gedaan.

Bijzonder adviseur ministerie van BZK

5.1.2e

Advies/actie

U wordt gevraagd in te stemmen op de volgende onderdelen:

1. Procesvoorstel uitwerking beleid
2. Onderlinge afstemming tot er aanvullend beleid is
3. Voorkeursalternatief Zonnepark Noordoostpolder
4. Voorkeursalternatief Datacenter Zeewolde
5. Vervolg

Datum

5 juli 2021

Ons documentnummer

4322150

Daarnaast wordt u gevraagd kennis te nemen van de nadere toelichting in de bijlagen, waaronder de adviezen van het CRA.

1. Procesvoorstel uitwerking beleid (bijlage 1)

Het ontbreekt het RVB aan beleidsmatige sturing hoe te reageren op initiatieven op agrarische rijksgronden. Om te voorkomen dat het Rijk vergelijkbare casussen individueel moet beoordelen en om voor initiatiefnemers en decentrale overheden een voorspelbare partner te zijn, is eenduidig beleid nodig. Dit sluit aan bij de wens tot een meer sturende rol van het Rijk in de ruimtelijke ordening.

U wordt gevraagd in te stemmen met een procesvoorstel daartoe, zoals afgestemd tussen de betrokken departementen en dat inhoudelijk beheerst:

Landbouwgrond

- De classificatie van landbouwgronden wordt besproken met andere fysieke departementen en met medeoverheden, zal van instrumentarium worden voorzien en in NOVI worden opgenomen. Dit zal ook de inzet zijn voor het Nationaal programma landelijk gebied (LNV en BZK) om een onderscheid tussen gebieden (classificaties) uit te werken, waar de gedachte is dat landbouw voorrang krijgt op de hoogwaardige landbouwgronden en op welke gronden mogelijk een eventuele transitie kan plaatsvinden.
- De indeling wordt voldoende concreet opdat het RVB hiermee een toetsingskader heeft voor als op haar gronden initiatieven plaatsvinden.

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Datacenters

- Beleidskeuzes in de NOVI voor datacenters, voornoemde indeling in klassen landbouwgronden en de door STEC uitgevoerde inventarisatie van beleid van

Datum
5 juli 2021

Ons documentnummer
4322150

gemeenten en provincies vormen basis voor een eerste uitwerking van 'selectieve groei' van datacenters.

- Deze eerste uitwerking kan leiden tot aanpassing NOVI en/of wordt ingebracht in de BO's Leefomgeving van voorjaar 2022.
- Bij herziening van de NOVI wordt geëvalueerd welke teksten over datacenters voor aanpassing in aanmerking komen.

2. Onderlinge afstemming tot er uitwerking beleid is (bijlage 1)

Het kost enige tijd tot aanvullend beleid gereed is. Om in de tussentijd als Rijk eenduidig op vergelijkbare initiatieven te kunnen reageren zijn beleidsregels voor het RVB en nadere afstemming tussen de betrokken beleidsdepartementen nodig. Daarin kan worden uitgewerkt dat specifiek voor datacenters in principe geen ruimte is voor nieuwe initiatieven tot nieuwe beleidsregels zijn vastgesteld.

De Stuurgroep Leefomgeving en het dg-overleg Rijksvastgoed en Beleid zijn voor deze periode aan zet voor de uitwerking van deze casussen en het doen van voorstellen voor RVB beleidsregels.

*Nu al gaan
handelen als
wanneer het
nieuw beleid er
rijt.*

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Datum
5 juli 2021

Ons documentnummer
4322150

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

?

4. Voorkeursalternatief Datacenter Zeewolde (bijlage 2)

Het CRa noemt voorwaarden die het Rijk bij verkoop van de rijksgronden voor de bouw van het datacenter kan opnemen:

1. Streef naar minimaal energiegebruik voor het datacenter, door maximale duurzaamheid te eisen; onder andere door energiezuinige servers en een efficiëntie van de datacenterinstallaties lager dan 1,1 PUE¹ te eisen.
2. Gebruik de daken en gevels van het datacenter en omliggende terreinen maximaal voor het opwekken van zonne-energie. Waar energieopwekking op daken en terreinen niet mogelijk is, wordt meer groen gecreëerd.
3. Maak voor het datacenter gebruik van intelligente koeloplossingen, waarin watergebruik tot een minimum is beperkt, waarbij het gebruik van drinkwater is uitgesloten en waarbij hemelwater wordt opgeslagen.
4. Gebruik voor de bouw van het datacenter herbruikbare (bouw)materialen.
5. Zorg als gemeente (samen met partners) voor het gebruik van de restwarmte van het datacenter in een warmtenet. Daarbij moet worden nagedacht over alternatieve warmtebronnen wanneer het datacenter minder of geen warmte meer levert.

Met de wetenschap dat de planvorming ver gevorderd is, hebben de betrokken beleidsdepartementen de eerste drie voorwaarden benoemd als voorkeursvariant. De voorwaarden van het CRa met betrekking tot herbruikbare (bouw)materialen en het gebruik van restwarmte voor een warmtenet, zijn zeker de moeite waard om in de toekomst verder uit te werken, ook gezien de maatschappelijke opgaven die het Rijk heeft. In het bestuurlijk overleg met de regionale partners zal dat ingebracht worden.

¹ PUE is de eenheid die de energiezuinigheid van een datacenter aangeeft. Een PUE van 1,1 betekent dat er 110 watt nodig is om een server van 100 watt aan stroom te voorzien. Het verschil is nodig voor het koelen van de servers en de andere datacentervoorzieningen.

Datum
5 juli 2021

Ons documentnummer
4322150

U wordt gevraagd om een besluit of het RVB de gronden aan de gemeente kan verkopen voor de bouw van een datacenter en, indien u instemt met verkoop, akkoord te gaan met het verbonden van genoemde voorwaarden aan de verkoop.

De gemeente en provincie hebben als volgt gereageerd op het CRa-advies:
"De provincie Flevoland en de gemeente Zeewolde concluderen dat de casus Zeewolde aan alle eisen voldoet of gaat voldoen die door geldende nationale, regionale en lokale wettelijke kaders aan de komst van een datacenter in Flevoland worden gesteld. De komst van het datacenter is dan ook niet in strijd met Rijksbeleid. Het proces rondom de bestemmingsplanwijziging alsmede het vergunningentrajec is reeds zover gevorderd dat de regio er alle vertrouwen in heeft dat de initiatiefnemer aan deze wettelijke kaders kan voldoen."

Wij constateren dat het besluitvormingstraject betreffende de bestemmingsplanwijziging en de vergunningverlening zich in een vergevorderd stadium bevindt. Het zou van onfatsoenlijk bestuur getuigen als we in dit stadium de initiatiefnemer van de casus Zeewolde nog verstrekkende voorwaarden zouden gaan opleggen die niet door huidige wet- en regelgeving en beleid worden ondersteund.

Daarbij concluderen wij tevens dat de regio en de initiatiefnemer van de casus Zeewolde over alle inhoudelijke aspecten die benoemd zijn in het Adviesrapport van het CRa en het rapport van TNO reeds intensief met elkaar in gesprek zijn. Zoals op meerdere plaatsen in dit document aangestipt, onderhandelt de regio momenteel met de initiatiefnemer over maatregelen betreffende o.a. energiebesparing en duurzame energie-opwek, hergebruik van de restwarmte en het realiseren van een natuurinclusief bedrijventerrein. De afspraken zullen worden vastgelegd in een Anterieure Overeenkomst.

Op basis van dit alles komen wij tot de conclusie dat er in de casus Zeewolde reeds op een adequate manier invulling wordt gegeven aan het verzoek van het Rijk t.a.v. multifunctioneel gebruik van de grond. Daarmee zijn wij van mening dat het Rijk de opdracht kan geven aan het RVB om tot de verkoop van de beoogde rijksgronden aan de gemeente Zeewolde over te gaan ten behoeve van de ontwikkeling van het datacenter." Voor de hele reactie zie bijlage 6.

5. Vervolg

Gezien de vergevorderde processtappen van beide gemeenten (Noordoostpolder heeft de omgevingsvergunning al verleend en Zeewolde heeft vergaande gesprekken met de initiatiefnemer gevoerd), wordt de staatssecretaris van BZK geadviseerd, mede namens collega-bewindslieden, een brief te schrijven aan de gemeenten Noordoostpolder en Zeewolde en provincie Flevoland, waarin hij vraagt om voldoende handelingsopties om de CRa-adviezen toe te kunnen passen. Het antwoord zal medebepalend zijn voor de afweging of gronden kunnen worden ingezet voor het datacenter en/of zonnepark.

Voorafgaand aan bewindsliedenoverleg vindt nog overleg plaats tussen de gedeputeerde van de provincie Flevoland en DG RVB. In het bewindsliedenoverleg zullen de uitkomsten worden teruggekoppeld. Verder zullen de betrokken DG's op

Hoe wordet dit afgedwongen?

Onjuist

Te maken

5.1.2.i

zeer korte termijn een bestuurlijk overleg hebben met de provincie Flevoland en gemeenten om het standpunt van het Rijk te bespreken.

Datum
5 juli 2021

Ons documentnummer
4322150

Betrokken Rijksonderdelen
RVB, BZK, EZK, LNV

Politieke context

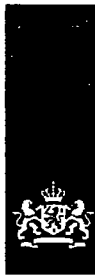
5.1.2.i

De NOVI is op 11 september 2020 aan de Tweede Kamer verzonden en daarmee definitief geworden. De gemeente Zeewolde is conform de NOVI dus primair verantwoordelijk en is bovendien met haar planvorming omtrent het datacenter Tulip al lang voor september 2020 van start gegaan.

Communicatie
Nog niet van toepassing.

Bijlagen

- Bijlage 1: Nota beleidsaanpassingen en interdepartementale coördinatie
- Bijlage 2: Eindrapportage onderzoeken
- Bijlage 3: CRA-advies zonneparken Noordoostpolder
- Bijlage 4: CRA-advies datacenter Zeewolde
- Bijlage 5: Reactie gemeente Noordoostpolder en provincie op CRA-advies
- Bijlage 6: Reactie gemeente Zeewolde en provincie op CRA-advies
- Bijlage 7: Reflectie provincie Flevoland op CRA-rapporten Noordoostpolder en Zeewolde

Ministers van BZK en LNV, staatssecretarissen van BZK
en EZK

Rijksvastgoedbedrijf
Directie Transacties &
Projecten
Afdeling Verhuur & Taxaties

Sint Jacobsstraat 16
3511 BS Utrecht
Postbus 16169
2500 BD Den Haag
www.rijksvastgoedbedrijf.nl

Contactpersoon

5.1.2e

Datum
6 juli 2021

Ons documentnummer
4322150

nota

Oplegnota/overlegagenda onderzoeken zonneparken
Noordoostpolder en datacenter Zeewolde

Aanleiding/probleemstelling

De provincie Flevoland heeft, samen met betrokken gemeenten, het Rijk verzocht om medewerking aan twee ruimtelijke ontwikkelingen, die deels op rijksgronden zijn gepland. Het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) verpacht deze gronden nu voor agrarisch gebruik.

- De gemeente Noordoostpolder heeft gevraagd of het RVB de agrarische rijksgronden in gebruik kan geven voor realisatie van drie zonneparken langs de IJsselmeerdijken (met een gezamenlijk oppervlakte van 180 ha.).
- De gemeente Zeewolde heeft gevraagd of het RVB drie percelen agrarische rijksgronden (met een gezamenlijk oppervlakte van 84 ha.) aan hen kan verkopen voor de bouw van een datacenter.

5.1.2.i

In overleg met de provincie hebben de betrokken dg's het College van Rijksadviseurs (CRa) opdracht gegeven mogelijke (innovatieve) multifunctionele inpassingen te onderzoeken, waarmee alle beleidsdepartementen, provincie en gemeenten akkoord kunnen gaan. Het CRa heeft zowel voorstellen voor de specifieke casussen als voor breder rijksbeleid gedaan. Het CRa pleit daarnaast voor een brede welvaartsbenadering voor rijksgronden. De resultaten zijn met de gemeenten en provincie gedeeld. Zij hebben op ambtelijk niveau gereageerd. Gezamenlijk hebben de collega's van de ministeries van EZK, BZK en LNV en het RVB een voorkeursvariant bepaald hoe te reageren op de casussen en voorstellen voor beleidsaanpassingen gedaan.

Bijzonder adviseur ministerie van BZK

5.1.2e

Advies/actie

U wordt gevraagd in te stemmen op de volgende onderdelen:

1. Procesvoorstel uitwerking beleid
2. Onderlinge afstemming tot er aanvullend beleid is
3. Voorkeursalternatief Zonnepark Noordoostpolder
4. Voorkeursalternatief Datacenter Zeewolde
5. Vervolg

Datum
5 juli 2021

Ons documentnummer
4322150

Daarnaast wordt u gevraagd kennis te nemen van de nadere toelichting in de bijlagen, waaronder de adviezen van het CRA.

1. Procesvoorstel uitwerking beleid (bijlage 1)

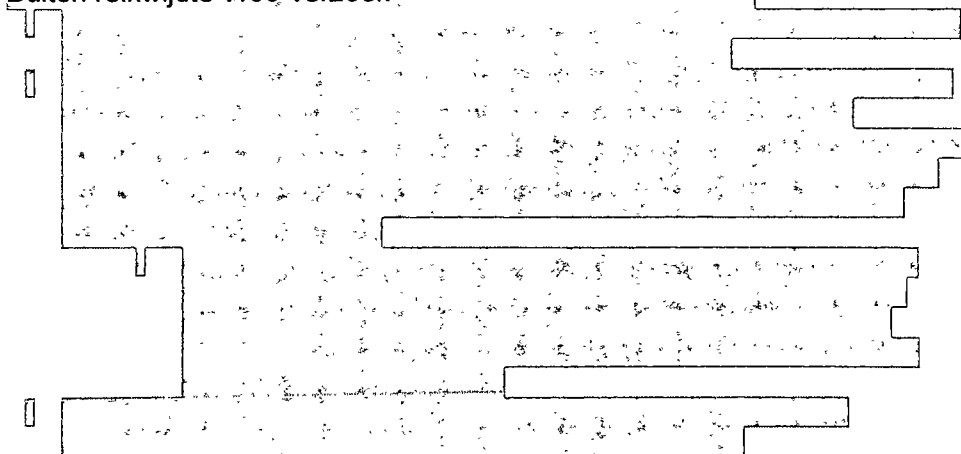
Het ontbreekt het RVB aan beleidsmatige sturing hoe te reageren op initiatieven op agrarische rijksgronden. Om te voorkomen dat het Rijk vergelijkbare casussen individueel moet beoordelen en om voor initiatiefnemers en decentrale overheden een voorspelbare partner te zijn, is eenduidig beleid nodig. Dit sluit aan bij de wens tot een meer sturende rol van het Rijk in de ruimtelijke ordening.

U wordt gevraagd in te stemmen met een procesvoorstel daartoe, zoals afgestemd tussen de betrokken departementen en dat inhoudelijk behelst:

Landbouwgrond

- De classificatie van landbouwgronden wordt besproken met andere fysieke departementen en met medeoverheden, zal van instrumentarium worden voorzien en in NOVI worden opgenomen. Dit zal ook de inzet zijn voor het Nationaal programma landelijk gebied (LNV en BZK) om een onderscheid tussen gebieden (classificaties) uit te werken, waar de gedachte is dat landbouw voorrang krijgt op de hoogwaardige landbouwgronden en op welke gronden mogelijk een eventuele transitie kan plaatsvinden.
- De indeling wordt voldoende concreet opdat het RVB hiermee een toetsingskader heeft voor als op haar gronden initiatieven plaatsvinden.

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Datacenters

- Beleidskeuzes in de NOVI voor datacenters, voornoemde indeling in klassen landbouwgronden en de door STEC uitgevoerde inventarisatie van beleid van

Datum
5 juli 2021

Ons documentnummer
4322150

gemeenten en provincies vormen basis voor een eerste uitwerking van 'selectieve groei' van datacenters.

- Deze eerste uitwerking kan leiden tot aanpassing NOVI en/of wordt ingebracht in de BO's Leefomgeving van voorjaar 2022.
- Bij herziening van de NOVI wordt geëvalueerd welke teksten over datacenters voor aanpassing in aanmerking komen.

2. Onderlinge afstemming tot er uitwerking beleid is (bijlage 1)

Het kost enige tijd tot aanvullend beleid gereed is. Om in de tussentijd als Rijk eenduidig op vergelijkbare initiatieven te kunnen reageren zijn beleidsregels voor het RVB en nadere afstemming tussen de betrokken beleidsdepartementen nodig. Daarin kan worden uitgewerkt dat specifiek voor datacenters in principe geen ruimte is voor nieuwe initiatieven tot nieuwe beleidsregels zijn vastgesteld.

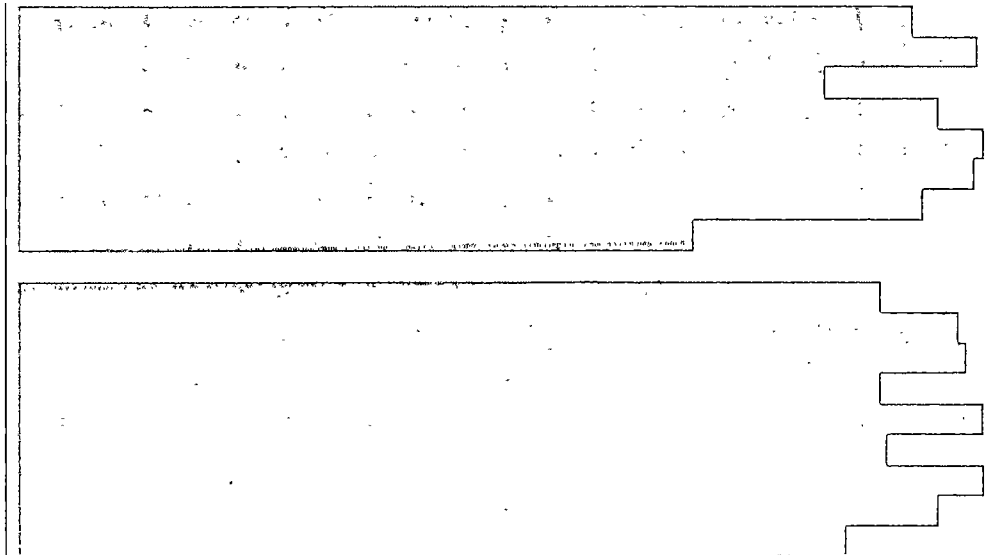
De Stuurgroep Leefomgeving en het dg-overleg Rijksvastgoed en Beleid zijn voor deze periode aan zet voor de uitwerking van deze casussen en het doen van voorstellen voor RVB beleidsregels.

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Datum
5 juli 2021

Ons documentnummer
4322150

4. Voorkeursalternatief Datacenter Zeewolde (bijlage 2)

Het CRa noemt voorwaarden die het Rijk bij verkoop van de rijksgronden voor de bouw van het datacenter kan opnemen:

1. Streef naar minimaal energiegebruik voor het datacenter, door maximale duurzaamheid te eisen; onder andere door energiezuinige servers en een efficiëntie van de datacenterinstallaties lager dan 1,1 PUE¹ te eisen.
2. Gebruik de daken en gevels van het datacenter en omliggende terreinen maximaal voor het opwekken van zonne-energie. Waar energieopwekking op daken en terreinen niet mogelijk is, wordt meer groen gecreëerd.
3. Maak voor het datacenter gebruik van intelligente koeloplossingen, waarin watergebruik tot een minimum is beperkt, waarbij het gebruik van drinkwater is uitgesloten en waarbij hemelwater wordt opgeslagen.
4. Gebruik voor de bouw van het datacenter herbruikbare (bouw)materialen.
5. Zorg als gemeente (samen met partners) voor het gebruik van de restwarmte van het datacenter in een warmtenet. Daarbij moet worden nagedacht over alternatieve warmtebronnen wanneer het datacenter minder of geen warmte meer levert.

Met de wetenschap dat de planvorming ver gevorderd is, hebben de betrokken beleidsdepartementen de eerste drie voorwaarden benoemd als voorkeursvariant. De voorwaarden van het CRa met betrekking tot herbruikbare (bouw)materialen en het gebruik van restwarmte voor een warmtenet, zijn zeker de moeite waard om in de toekomst verder uit te werken, ook gezien de maatschappelijke opgaven die het Rijk heeft. In het bestuurlijk overleg met de regionale partners zal dat ingebracht worden.

¹ PUE is de eenheid die de energiezuinigheid van een datacenter aangeeft. Een PUE van 1,1 betekent dat er 110 watt nodig is om een server van 100 watt aan stroom te voorzien. Het verschil is nodig voor het koelen van de servers en de andere datacentervoorzieningen.

Datum
5 juli 2021

Ons documentnummer
4322150

U wordt gevraagd om een besluit of het RVB de gronden aan de gemeente kan verkopen voor de bouw van een datacenter en, indien u instemt met verkoop, akkoord te gaan met het verbonden van genoemde voorwaarden aan de verkoop.

De gemeente en provincie hebben als volgt gereageerd op het CRa-advies:

"De provincie Flevoland en de gemeente Zeewolde concluderen dat de casus Zeewolde aan alle eisen voldoet of gaat voldoen die door geldende nationale, regionale en lokale wettelijke kaders aan de komst van een datacenter in Flevoland worden gesteld. De komst van het datacenter is dan ook niet in strijd met Rijksbeleid. Het proces rondom de bestemmingsplanwijziging alsmede het vergunningentraject is reeds zover gevorderd dat de regio er alle vertrouwen in heeft dat de initiatiefnemer aan deze wettelijke kaders kan voldoen.

Wij constateren dat het besluitvormingstraject betreffende de bestemmingsplanwijziging en de vergunningverlening zich in een vergevorderd stadium bevindt. Het zou van onfatsoenlijk bestuur getuigen als we in dit stadium de initiatiefnemer van de casus Zeewolde nog verstrekende voorwaarden zouden gaan opleggen die niet door huidige wet- en regelgeving en beleid worden ondersteund.

Daarbij concluderen wij tevens dat de regio en de initiatiefnemer van de casus Zeewolde over alle inhoudelijke aspecten die benoemd zijn in het Adviesrapport van het CRa en het rapport van TNO reeds intensief met elkaar in gesprek zijn. Zoals op meerdere plaatsen in dit document aangestipt, onderhandelt de regio momenteel met de initiatiefnemer over maatregelen betreffende o.a. energiebesparing en duurzame energie-opwek, hergebruik van de restwarmte en het realiseren van een natuurinclusief bedrijventerrein. De afspraken zullen worden vastgelegd in een Anterieure Overeenkomst.

Op basis van dit alles komen wij tot de conclusie dat er in de casus Zeewolde reeds op een adequate manier invulling wordt gegeven aan het verzoek van het Rijk t.a.v. multifunctioneel gebruik van de grond. Daarmee zijn wij van mening dat het Rijk de opdracht kan geven aan het RVB om tot de verkoop van de beoogde rijksgronden aan de gemeente Zeewolde over te gaan ten behoeve van de ontwikkeling van het datacenter." Voor de hele reactie zie bijlage 6.

5. Vervolg

Gezien de vergevorderde processtappen van beide gemeenten (Noordoostpolder heeft de omgevingsvergunning al verleend en Zeewolde heeft vergaande gesprekken met de initiatiefnemer gevoerd), wordt de staatssecretaris van BZK geadviseerd, mede namens collega-bewindslieden, een brief te schrijven aan de gemeenten Noordoostpolder en Zeewolde en provincie Flevoland, waarin hij vraagt om voldoende handelingsopties om de CRa-adviezen toe te kunnen passen. Het antwoord zal medebepalend zijn voor de afweging of gronden kunnen worden ingezet voor het datacenter en/of zonnepark.

Voorafgaand aan bewindsliedenoverleg vindt nog overleg plaats tussen de gedeputeerde van de provincie Flevoland en DG RVB. In het bewindsliedenoverleg zullen de uitkomsten worden teruggekoppeld. Verder zullen de betrokken DG's op

zeer korte termijn een bestuurlijk overleg hebben met de provincie Flevoland en gemeenten om het standpunt van het Rijk te bespreken.

Betrokken Rijksonderdelen
RVB, BZK, EZK, LNV

Datum
5 juli 2021

Ons documentnummer
4322150

Politieke context

5.1.2i

De NOVI is op 11 september 2020 aan de Tweede Kamer verzonden en daarmee definitief geworden. De gemeente Zeewolde is conform de NOVI dus primair verantwoordelijk en is bovendien met haar planvorming omtrent het datacenter Tulip al lang voor september 2020 van start gegaan.

Communicatie

Nog niet van toepassing.

Bijlagen

- Bijlage 1: Nota beleidsaanpassingen en interdepartementale coördinatie
- Bijlage 2: Eindrapportage onderzoeken
- Bijlage 3: CRa-advies zonneparken Noordoostpolder
- Bijlage 4: CRa-advies datacenter Zeewolde
- Bijlage 5: Reactie gemeente Noordoostpolder en provincie op CRa-advies
- Bijlage 6: Reactie gemeente Zeewolde en provincie op CRa-advies
- Bijlage 7: Reflectie provincie Flevoland op CRa-rapporten Noordoostpolder en Zeewolde

Bijlage. Opties voor anticiperen op toekomstige casussen**1. Aanleiding:**

Voor deze inventarisatie van opties, voor het anticiperen op toekomstige vergelijkbare casussen als Noordoostpolder (NOP) en Zeewolde zijn twee aanleidingen:

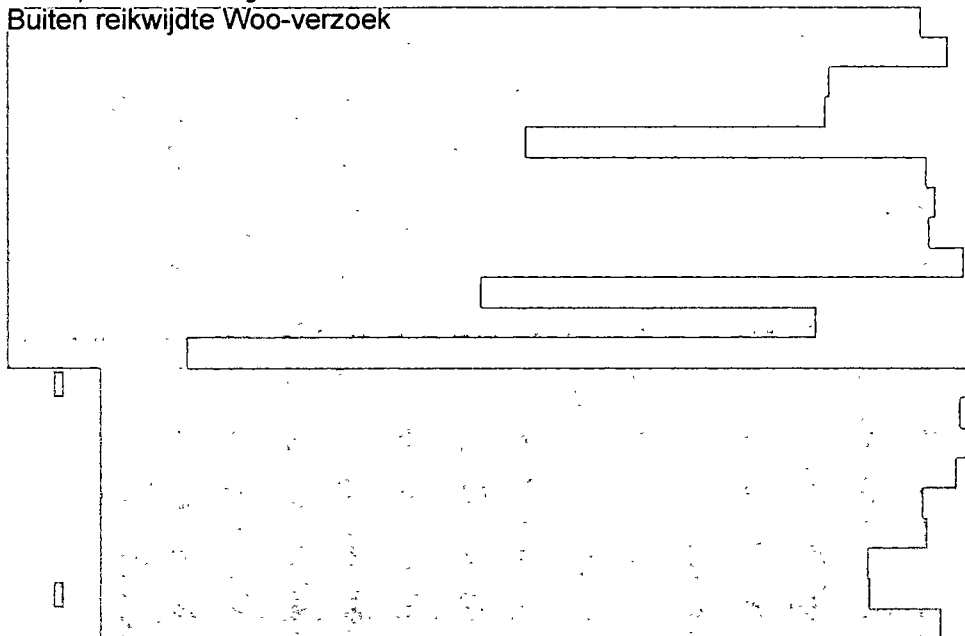
- Het CRa wijst in zijn adviezen op dat de casussen niet op zichzelf staan:
 - o voor NOP geeft CRa mee dat lessen moeten worden getrokken voor toekomstige situaties waar meervoudige doelen aan de orde zijn op Rijksbezit.
 - o voor het datacenter is het CRa niet overtuigd dat Zeewolde de beste locatie is. Het CRa constateert dat het beleid in NOVI onvoldoende is uitgewerkt en ook niet goed doorwerkt in beleid van medeoverheden.
- De Staatssecretaris van BZK verzocht bij bespreking van de CRa-adviezen om na te gaan
 - o hoe de doorwerking van het beleid in NOVI kan worden verbeterd, en
 - o hoe de coördinatie tussen departementen vorm kan krijgen, voor als zich projecten aandienen die afwijken van beleid en waar Rijksgronden of andere medewerking van het Rijk in het geding is.

In de paragrafen 2. en 3. worden mogelijke oplossingsrichtingen genoemd voor betere doorwerking en coördinatie tussen departementen.

2. Oplossingsrichtingen voor betere doorwerking van beleidskeuzes in NOVI:

Betere doorwerking kan worden bereikt door uitwerking van beleidskeuzes voor landbouwgronden, voorkeursvolgorde zon-PV en datacenters:

- o **Buiten reikwijdte Woo-verzoek**

- o Versteving voorkeursvolgorde zon-PV: in de casus Zeewolde zag de gemeente al aan de voorkant in het planproces geen mogelijkheden voor zonnepanelen op het dak van het datacenter. Uit de verkenning van CRa blijken deze er - hoewel niet voor het hele dak - wel te zijn. De andere verkenning van CRa voor de casus NOP toont aan dat gebruik van andere panelen en andere plaatsing hiervan de achteruitgang in kwaliteit beperkt.

Deze ervaringen tonen aan dat een versteving van de voorkeursvolgorde bijdraagt aan een zorgvuldiger en iets dwingender toepassing hiervan.

Aanbevelingen:

- **Buiten reikwijdte Woo-verzoek**

- Datacenters: in de NOVI staat: *"Decentrale overheden zijn primair verantwoordelijk voor het regionale vestigingsbeleid van bedrijven en dus ook datacenters."* *"Vestiging van hyperscale datacenters kan op locaties waar veel aanbod is van (hernieuwbare) elektriciteit, waar aansluiting op het elektriciteits-netwerk kan worden geboden en waar ruimte minder schaars is. De voorkeur gaat uit naar vestiging in de randen van Nederland, zoals op de bestaande locaties Eemshaven en Middenmeer."* Deze passages sluiten ontwikkeling bij Zeewolde niet uit: decentrale overheden zijn verantwoordelijk en er wordt slechts gesproken over een voorkeur voor de randen van het land. Bij aanpassing van de NOVI zal gekeken worden hoe passages die onduidelijkheid kunnen veroorzaken worden aangepast. In de beleidscyclus van NOVI zijn twee momenten voor aanpassingen voorzien: de tweejaarlijkse monitoring (eerste keer: voorjaar 2022 en de vierjaarlijkse evaluatie (eerste keer: voorjaar 2024).
Voorts: NOVI kondigt aan dat het Rijk beoogt om in de Omgevingsagenda's met medeoverheden stappen te gaan zetten voor uitwerking van 'selectieve groei' van datacenters. Uit een recente studie van de STEC-groep blijkt dat gemeenten en provincies daar ook een rol van het Rijk in zien, waarbij ook de wederkerigheid aan de orde kwam dat provincies en gemeenten dit beleid ook moeten implementeren.

Aanbevelingen:

- Beleidskeuzes in de NOVI voor datacenters, voornoemde indeling in klassen landbouwgronden en de door STEC uitgevoerde inventarisatie van beleid van gemeenten en provincies vormen basis voor een eerste uitwerking van 'selectieve groei' van datacenters.
- Deze eerste uitwerking kan leiden tot aanpassing NOVI en/of wordt ingebracht in de BO's Leefomgeving van voorjaar 2022.
- Bij herziening van de NOVI wordt geëvalueerd welke teksten over datacenters voor aanpassing in aanmerking komen.

Nb. beleidskeuzes in de NOVI zijn zelfbindend voor het Rijk. Deze werken door in beleid van medeoverheden via samenwerkingsafspraken, Omgevingsagenda's, NOVI-gebieden en gezamenlijke programma's. Voor juridische doorwerking via regelgeving is verankering in instrumenten van RO regelgeving, en in de toekomst van de Omgevingswet nodig.

3. Coördinatie voor projecten die afwijken van Rijksbeleid en waar Rijksgronden of andere medewerking van het Rijk in het geding zijn.

De tijd die nodig is voor de in de vorige paragraaf genoemde oplossingsrichtingen beslaat één tot anderhalf jaar. Tot dat moment kunnen zich andere casussen aandienen die afwijken van beleid en waar ook besluiten voor nodig zijn.

Voor die situaties zijn de Stuurgroep Leefomgeving en het dg overleg rijksvastgoed en beleid geschikte platforms om deze te bespreken. Beiden zijn ingesteld om dossiers binnen de departementen die raken aan de leefomgeving en rijksvastgoed onderling af te stemmen

Aan de Stuurgroep Leefomgeving (accent op beleidsmatige toetsing van casussen) doen alle departementen mee die te maken hebben met de leefomgeving: IenW, LNV, EZK, OCW, VWS, Defensie en BZK. Deelnemers aan het dg overleg (voor vertaling van beleid naar concreet handelingsperspectief in casussen) zijn departementen en vastgoedhoudende diensten: IenW, LNV, EZK, Defensie, FIN, RVB, SBB, RWS en BZK.

Aanbeveling:

De Stuurgroep Leefomgeving en het dg overleg Rijksvastgoed en beleid worden geattendeerd op hun rol voor deze casussen.

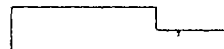
Ministers van BZK en LNV, staatssecretarissen van BZK
en EZK

Rijksvastgoedbedrijf
Directie Transacties &
Projecten
Afdeling Verhuur & Taxaties

Sint Jacobsstraat 16
3511 BS Utrecht
Postbus 16169
2500 BD Den Haag
www.rijksvastgoedbedrijf.nl

Contactpersoon

5.1.2e

Datum
5 juli 2021

Ons documentnummer
4318400

nota

Eindrapportage onderzoeken zonneparken
Noordoostpolder en datacenter Zeewolde

Aanleiding/probleemstelling

De provincie Flevoland heeft, samen met betrokken gemeenten, het Rijk verzocht mee te werken aan twee ruimtelijke ontwikkelingen, die deels op rijksgronden zijn gepland. Het RVB verpacht deze gronden nu voor agrarisch gebruik.

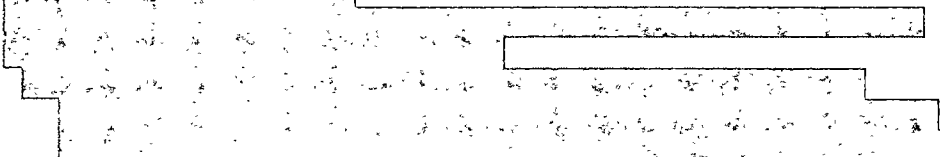
- De gemeente Noordoostpolder heeft medewerking gevraagd voor realisatie van drie zonneparken langs de IJsselmeerdijken (met een gezamenlijk oppervlakte van 180 ha.), waarvan een derde op rijksgronden is gepland.
- De gemeente Zeewolde heeft verzocht drie percelen (met een gezamenlijk oppervlakte van 84 ha.) te verkopen voor de bouw van een datacenter.

5.1.2.i

Op 19 maart jl. hebben de provincie en het Rijk in een bestuurlijk overleg afgesproken mogelijke (innovatieve) multifunctionele inpassingen te onderzoeken, waarmee alle beleidsdepartementen, provincie en gemeenten akkoord kunnen gaan. In deze nota en bijlagen vindt u de resultaten van dit onderzoek, dat het CRa, in samenwerking met, WEnR en TNO, heeft uitgevoerd. De resultaten zijn met de gemeente en provincie gedeeld. Zij hebben op ambtelijk niveau gereageerd. Gezamenlijk hebben de collega's van de ministeries van EZK, BZK en LNV en het RVB een voorkeursvariant bepaald.

Advies/actie

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Bijzonder adviseur ministerie van BZK

5.1.2e

Datum
5 juli 2021

Ons documentnummer
4318400

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Datacenter Zeewolde

U wordt gevraagd kennis te nemen van de onderzoeksresultaten (bijlage 2) en een besluit te nemen of het RVB de gronden aan de gemeente kan verkopen voor de bouw van een datacenter. Het Rijk kan aan de verkoop voorwaarden verbinden. 5.1.2.1

Betrokken Rijksonderdelen
RVB, BZK, EZK, LNV

Toelichting

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Datum
5 juli 2021

Ons documentnummer
4318400

- **Buiten reikwijdte Woo-verzoek**

[Redacted content]

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

[Redacted content]

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

[Redacted content]

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

[Redacted content]

Datum
5 juli 2021

Ons documentnummer
4318400

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

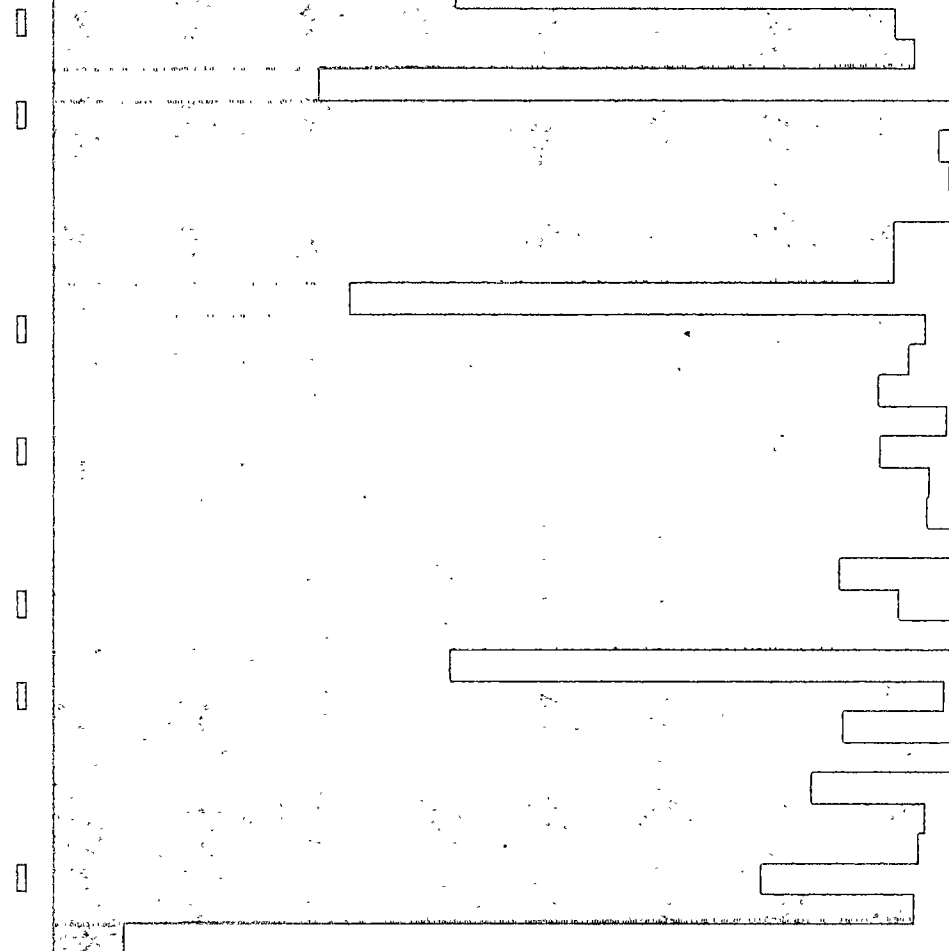
Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Datum
5 juli 2021

Ons documentnummer
4318400

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

2. Initiatief datacenter Zeewolde

Om de realisatie van het datacenter mogelijk te maken zijn de volgende procedurele stappen gezet:

- De gemeente heeft een ontwerpbestemmingsplan opgesteld inclusief de omgevingsvergunningprocedure voor het datacenter. In oktober neemt de gemeenteraad hierover een besluit. Het Rijk heeft geen zienswijze ingediend.
- De gemeente heeft een voorkeursrecht gevestigd voor de beoogde percelen voor het datacenter, waaronder de rijksgronden. Grondeigenaren moeten bij eventuele verkoop de gronden eerst aan de gemeente aanbieden.
- De gemeente werkt aan een anterieure overeenkomst die het zal sluiten met de eigenaar van het datacenter. Hierin willen zij (technische) eisen opnemen.
- De gemeente doet onderzoek naar het gebruik van restwarmte die vrijkomt uit het datacenter. Het onderzoek is eind 2021 afgerond.
- De initiatiefnemer heeft de minister van EZK om goedkeuring gevraagd, om het onderstation voor de stroomvoorziening zelf te financieren en na

Datum
5 juli 2021

Ons documentnummer
4318400

realisatie over te dragen aan de netbeheerder. Dit valt namelijk buiten de reguliere procedures. De minister van EZK heeft (met kennisgeving aan BZK) aangegeven hier geen bezwaar tegen te hebben, omdat er wettelijk gezien geen belemmering is. Daarbij heeft hij benadrukt dat dit enkel betrekking heeft op de wijze van aansluiten van het datacenter op het hoogspanningsnet en dat alle andere besluiten niet binnen zijn bevoegdheid vallen.

Advies CRa

Het CRa heeft, op basis van een literatuurstudie en advies van TNO, een advies uitgebracht (zie bijlage 1). Kort Samengevat:

- Het CRa twijfelt aan de keuze voor een datacenter in Zeewolde. Ze pleiten ervoor om datacenters waar mogelijk niet op landbouwgronden, maar in of nabij industrieclusters te bouwen. Het Rijk zou hier meer op moeten sturen.
- Indien het Rijk meewerkt aan de realisatie van het datacenter op deze locatie zou het RVB bij grondverkoop de volgende voorwaarden kunnen opnemen:
 1. Streef naar minimaal energiegebruik voor het datacenter, door maximale duurzaamheid te eisen; onder andere door energiezuinige servers en een efficiëntie van de datacenterinstallaties lager dan 1,1 PUE¹ te eisen.
 2. Gebruik de daken en gevels van het datacenter en omliggende terreinen maximaal voor het opwekken van zonne-energie. Waar energieopwekking op daken en terreinen niet mogelijk is, wordt meer groen gecreëerd.
 3. Maak voor het datacenter gebruik van intelligente koeloplossingen, waarin watergebruik tot een minimum is beperkt, waarbij het gebruik van drinkwater is uitgesloten en waarbij hemelwater wordt opgeslagen.
 4. Gebruik voor de bouw van het datacenter herbruikbare (bouw)materialen.
 5. Zorg als gemeente (samen met partners) voor het gebruik van de restwarmte van het datacenter in een warmtenet. Daarbij moet worden nagedacht over alternatieve warmtebronnen wanneer het datacenter minder of geen warmte meer levert.

Voorkeursvariant

Met de wetenschap dat de planvorming ver gevorderd is, hebben de betrokken beleidsdepartementen, op basis van het advies van het CRa en de huidige context, voorwaarde 1, 2 en 3 benoemd als voorkeursvariant om als Rijk medewerking te verlenen aan de realisatie van het datacenter.

De voorwaarden van het CRa met betrekking tot herbruikbare (bouw)materialen en het gebruik van restwarmte voor een warmtenet, zijn zeker de moeite waard om in de toekomst verder uit te werken. Ook gezien de maatschappelijke opgaven die het Rijk heeft.

Reflectie gemeente en provincie

De gemeente en provincie hebben als volgt gereageerd het CRa-advies:

"De provincie Flevoland en de gemeente Zeewolde concluderen dat de casus Zeewolde aan alle eisen voldoet of gaat voldoen die door geldende nationale,

¹ PUE is de eenheid die de energiezuinigheid van een datacenter aangeeft. Een PUE van 1,1 betekent dat er 110 watt nodig is om een server van 100 watt aan stroom te voorzien. Het verschil is nodig voor het koelen van de servers en de andere datacentervoorzieningen.

Datum
5 juli 2021

Ons documentnummer
4318400

regionale en lokale wettelijke kaders aan de komst van een datacenter in Flevoland worden gesteld. De komst van het datacenter is dan ook niet in strijd met Rijksbeleid. Het proces rondom de bestemmingsplanwijziging alsmede het vergunningentraject is reeds zover gevorderd dat de regio er alle vertrouwen in heeft dat de initiatiefnemer aan deze wettelijke kaders kan voldoen.

Wij constateren dat het besluitvormingstraject betreffende de bestemmingsplanwijziging en de vergunningverlening zich in een vergevorderd stadium bevindt. Het zou van onfatsoenlijk bestuur getuigen als we in dit stadium de initiatiefnemer van de casus Zeewolde nog verstrekkende voorwaarden zouden gaan opleggen die niet door huidige wet- en regelgeving en beleid worden ondersteund.

Daarbij concluderen wij tevens dat de regio en de initiatiefnemer van de casus Zeewolde over alle inhoudelijke aspecten die benoemd zijn in het Adviesrapport van het CRa en het rapport van TNO reeds intensief met elkaar in gesprek zijn. Zoals op meerdere plaatsen in dit document aangestipt, onderhandelt de regio momenteel met de initiatiefnemer over maatregelen betreffende o.a. energiebesparing en duurzame energie-opwek, hergebruik van de restwarmte en het realiseren van een natuurinclusief bedrijventerrein. De afspraken zullen worden vastgelegd in een Anterieure Overeenkomst.

Op basis van dit alles komen wij tot de conclusie dat er in de casus Zeewolde reeds op een adequate manier invulling wordt gegeven aan het verzoek van het Rijk t.a.v. multifunctioneel gebruik van de grond. Daarmee zijn wij van mening dat het Rijk de opdracht kan geven aan het RVB om tot de verkoop van de beoogde rijksgronden aan de gemeente Zeewolde over te gaan ten behoeve van de ontwikkeling van het datacenter." Voor de hele reactie zie bijlage 6.

Vervolg

Indien het Rijk besluit om onder voorwaarden de gronden te verkopen is het RVB verplicht om de gronden aan te bieden aan de gemeente en daarom volgt geen openbare verkoopprocedure. Bij de verkoop van de gronden kan het RVB de door de bewindspersonen gewenste voorwaarden opnemen. Hier dient de gemeente nog wel akkoord mee te gaan. Dit vraagt om een (bestuurlijk) akkoord tussen het RVB en de gemeente.

5.1.2.i

Politieke context

5.1.2.i

Communicatie

Nog net van toepassing.

Nota bevat informatie openbaar gemaakt kan worden:
☒ NEE ☐ JA, ONDER ☐ JA, VERSPREID OVER NOTA (MARKEER) ☐ JA, GEHEEL

Aan Minister en Staassecretaris
Van DG OW

nota

Brieven aan de gemeentes Noordoostpolder (over
zonnepark) en Zeewolde (datacenter)

TER BESLUITVORMING

Datum

Onze referentie
2021-0000378748

Opgesteld door

5.1.2e

Uitgeleverd bij
15 juli 2021Bijlage(n)
3Aan
Minister en StaassecretarisVan
DG OW, RVB

Aanleiding

Donderdag 8 juli jl. sprak u beide in een BWO met de Staatssecretaris van EZK over het zonnepark in Noordoostpolder en het datacenter in Zeewolde. Daar werd afgesproken dat de Staatssecretaris van BZK mede namens zijn collega-bewindslieden brieven aan de gemeenten gaat sturen. In deze brieven geeft de staatssecretaris randvoorwaarden aan, waaraan de plannen voor een zonnepark (Noordoostpolder) en datacenter (Zeewolde) moeten voldoen. Vrijdag 9 juli jl. ging ook de Minister van LNV akkoord met deze vervolgstappen. Bijgaand treft u concepten aan voor deze brieven en ook een brief aan de provincie Flevoland waarin deze geïnformeerd wordt.

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd in te stemmen met bijgevoegde brieven aan de gemeenten Noordoostpolder en Zeewolde en de provincie Flevoland.
- De minister van LNV en de staatssecretaris van EZK gaven inmiddels aan in te stemmen met bijgaande brieven. De staatssecretaris van BZK wordt daarom verzocht de brieven te ondertekenen, vooruitlopend op een akkoord van de minister van BZK. Nadat de minister heeft aangegeven dat ook zij hiermee instemt worden de brieven verstuurd.

Kernpunten

- In de brieven aan Noordoostpolder en Zeewolde geeft de staatssecretaris randvoorwaarden aan voor het in gebruik geven door het RVB van rijksgronden voor een zonnepark en verkoop van gronden voor het datacenter.
- Deze randvoorwaarden zijn zoals eerder aan u voorgesteld:

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

mbt Zeewolde:

- o minimaal energieverbruik en maximale duurzaamheid;
- o maximaal gebruik van daken, gevels en omliggende terreinen voor zonne-energie;
- o intelligente koeloplossingen, waarin drinkwatergebruik tot een minimum wordt beperkt en primair hemelwater wordt ingezet

- Aan de randvoorwaarden moet voldaan zijn alvorens het RVB kan meewerken aan de totstandkoming van het zonnepark en het datacenter.
- In de brieven geeft u aan hoe u zal omgaan met de reactie van gemeenten op deze randvoorwaarden. De naar aanleiding hiervan aangepaste ontwerpen voor het zonnepark en het datacenter zullen ter toetsing worden voorgelegd aan TNO.
- In aanvulling op deze brieven adviseert DG RVB u om ook de provincie Flevoland als bestuurlijke partner per brief te informeren. De hiervoor bijgevoegde brief wordt ook aan de andere bewindslieden voorgelegd.

Datum

Onze referentie
2021-0000378748

Vervolgstappen

Na uw akkoord en dat van collega-bewindslieden worden de brieven verstuurd. Parallel daaraan, in dezelfde periode, zal DG RVB de provincie en gemeenten ook mondeling informeren over deze brieven.

Communicatie

De adviezen van het College van Rijksadviseurs (CRA) die hiervoor zijn opgesteld zullen na verzending van de brieven openbaar worden gemaakt, zoals gebruikelijk is voor adviezen van het CRA.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Nvt

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Conceptbrief aan gemeente Noordoostpolder	
2	Conceptbrief aan gemeente Zeewolde	
3	Conceptbrief aan provincie Flevoland	

minBZK

StassBZK

25/7

5.1.2e

29/7/23

22/7

Nr. 27

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Nota bevat informatie die niet openbaar gemaakt kan worden:

☒ NEE ☐ JA, ONDER BETREFFEND KOPJE ☐ JA, VERSPREID OVER NOTA (MARKEER) ☐ JA, GEHEEL

Aan
Van

Minister en Staassecretaris
DG OW

nota

Brieven aan de gemeentes Noordoostpolder (over
zonnepark) en Zeewolde (datacenter)

TER BESLUITVORMING

Datum

14 juli 2021

Onze referentie

2021-0000378748

Opgesteld door

5.1.2e

Uiterlijk bij

15 juli 2021

Bijlage(n)

3

Aan

Minister en Staassecretaris

Van

DG OW, RVB

Aanleiding

Donderdag 8 juli jl. sprak u beide in een BWO met de Staatsecretaris van EZK over het zonnepark in Noordoostpolder en het datacenter in Zeewolde. Daar werd afgesproken dat de Staatssecretaris van BZK mede namens zijn collega-bewindslieden brieven aan de gemeenten gaat sturen. In deze brieven geeft de staatssecretaris randvoorwaarden aan, waaraan de plannen voor een zonnepark (Noordoostpolder) en datacenter (Zeewolde) moeten voldoen. Vrijdag 9 juli jl. ging ook de Minister van LNV akkoord met deze vervolgstappen. Bijgaand treft u concepten aan voor deze brieven en ook een brief aan de provincie Flevoland waarin deze geïnformeerd wordt.

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd in te stemmen met bijgevoegde brieven aan de gemeenten Noordoostpolder en Zeewolde en de provincie Flevoland.
- De minister van LNV en de staatssecretaris van EZK gaven inmiddels aan in te stemmen met bijgaande brieven. De staatssecretaris van BZK wordt daarom verzocht de brieven te ondertekenen, vooruitlopend op een akkoord van de minister van BZK. Nadat de minister heeft aangegeven dat ook zij hiermee instemt worden de brieven verstuurd.

Brieven sture
mede namens

Kernpunten

- In de brieven aan Noordoostpolder en Zeewolde geeft de staatssecretaris randvoorwaarden aan voor het in gebruik geven door het RVB van rijksgronden voor een zonnepark en verkoop van gronden voor het datacenter.
- Deze randvoorwaarden zijn zoals eerder aan u voorgesteld:

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

mbt Zeewolde:

- o minimaal energiegebruik en maximale duurzaamheid;
- o maximaal gebruik van daken, gevels en omliggende terreinen voor zonne-energie;
- o intelligente koeloplossingen, waarin drinkwatergebruik tot een minimum wordt beperkt en primair hemelwater wordt ingezet

- Aan de randvoorwaarden moet voldaan zijn alvorens het RVB kan meewerken aan de totstandkoming van het zonnepark en het datacenter.
- In de brieven geeft u aan hoe u zal omgaan met de reactie van gemeenten op deze randvoorwaarden. De naar aanleiding hiervan aangepaste ontwerpen voor het zonnepark en het datacenter zullen ter toetsing worden voorgelegd aan TNO.
- In aanvulling op deze brieven adviseert DG RVB u om ook de provincie Flevoland als bestuurlijke partner per brief te informeren. De hiervoor bijgevoegde brief wordt ook aan de andere bewindslieden voorgelegd.

Datum

14 juli 2021

Onze referentie

2021-0000378748

Vervolgstappen

Na uw akkoord en dat van collega-bewindslieden worden de brieven verstuurd. Parallel daaraan, in dezelfde periode, zal DG RVB de provincie en gemeenten ook mondeling informeren over deze brieven.

Communicatie

De adviezen van het College van Rijksadviseurs (CRA) die hiervoor zijn opgesteld zullen na verzending van de brieven openbaar worden gemaakt, zoals gebruikelijk is voor adviezen van het CRA.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Nvt

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Conceptbrief aan gemeente Noordoostpolder	
2	Conceptbrief aan gemeente Zeewolde	
3	Conceptbrief aan provincie Flevoland	

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Aan Staatssecretaris, cc Minister
Van Directie Ruimte en Leefomgeving

nota

Brief inzake motie-Grinwis over verkoop Rijksgronden aan
Zeewolde voor datacenter

TER BESLISSING

Datum
9 december 2021

Onze referentie
2021-0000659972

Opgesteld door
5.1.2e

Samengewerkt met
RVB, EZK

Bijlage(n)
2

Aan
Staatssecretaris, cc Minister

Van
Directie Ruimte en
Leefomgeving

Aanleiding

Op 9 december jl. diende het Kamerlid Grinwis (CU) in een 2-minutendebat met de staatssecretaris van Klimaat en Energie bijgaande motie in. In de motie verzoekt de Kamer de regering om in Zeewolde geen grond van het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) te verkopen voor datacenters waaronder het beoogde datacenter in Zeewolde. De motie komt a.s. dinsdag in stemming.

In het debat adviseerde de staatssecretaris aanvankelijk om de motie aan te houden maar veranderde dit later in 'ontraden'. Ze wees daarbij op dat gemeenten zelf bevoegd gezag zijn voor hun ruimtelijke plannen en dat u verantwoordelijk bent voor het RVB.

De heer Grinwis lichtte vervolgens toe dat de motie een steun in de rug van het RVB beoogt te zijn. Hij verzocht de staatssecretaris daarom om aan u een schriftelijke reactie te vragen op de motie. Bijgaand treft u hiertoe een brief aan.

Geadviseerd besluit

Ik adviseer u in te stemmen met de brief en deze, met als bijlage de op 10 augustus jl. mede namens EZK en LNV aan Zeewolde verstuurde brief, aan de Kamer te versturen.

Kernpunten

De inhoud van de brief is gebaseerd op de eerder afgesproken antwoordlijn voor appreciatie van de motie.:

- De gemeente Zeewolde is zelf bevoegd gezag voor ruimtelijke plannen voor het bedrijventerrein voor het beoogde datacenter,
- Het RVB heeft beleid voor het verkopen van grond, dit is een privaatrechtelijke handeling. Overwegingen in dit beleid zijn bijvoorbeeld het door verkoop van grond kunnen bijdragen aan maatschappelijke opgaven zoals wonen of energie. Een reden voor verkoop van agrarische gronden is onder andere een bestemmingsplan(-wijziging) (zie ook Kamerbrief 24 490 nummer 25).
- Mede naar aanleiding van de beoogde bestemmingsplanwijziging stelden BZK en RVB samen met EZK en LNV voorwaarden aan Zeewolde voor de verkoop van gronden voor de realisatie van het datacenter van Meta. Deze voorwaarden gaan over energiegebruik, zonnepanelen op daken en gevels, watergebruik en omgaan met restwarmte. Als Zeewolde hier niet aan voldoet zal niet aan verkoop worden meegewerkt

Toelichting*Financiële/juridische overwegingen*

5.1.2.1

Datum

9 december 2021

Onze referentie

2021-0000659972

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Brief inzake motie	
2	Brief aan Zeewolde inzake voorwaarden verkoop RGB-gronden	
3	Motie-Grinwis	